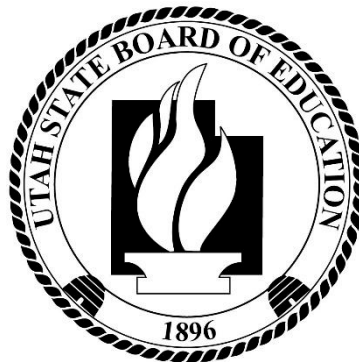

NGAAHI 'U TOTONU 'I HE AKO
MAKEHE MA'AE MATU'A TAUHI
FANAU MO E LONGA'I FANAU 'I HE
POATE AKO 'A E SITEITI 'IUTA

KO E TOHI FAKATOKANGA KI
FOUNGA NGAUE KE TAUHI 'A E
TAUHI MALU

Tisema 2016

Tepile Hokohoko 'o e Kanoloto

FAKAFE'ILOAKI.....	1
FAKAMATALA KI HE FOUNGA FETU'UTAKI.....	3
'U TOHI FAKATOKANGA FAKATA'U KI HE MATU'A/TAUHI FANAU.....	4
FAKAMATALA FAKALUKUFUA	7
TOHI TOKAMU'A HE FAKATOKANGA (34 CFR §300.503).....	7
LEA TU'UFONUA (34 CFR §300.29).....	8
MEILI 'ILEKITOLONIKA (34 CFR §300.505).	8
FAKANGOFUA 'A E MATU'A—HONO 'UHINGA (34 CFR §300.9).	8
FAKANGOFUA 'A E MATU'A (34 CFR §300.300).	8
FAINGAMALIE 'A E MATU'A KE SIVI'I 'A E 'U LEKOOTI; KAU 'A E MATU'A KI HE 'U FAKATAHA (34 CFR §300.501).....	11
KO HA VAKAI'I TAU'ATAAINA FAKAAKO (34 CFR §300.502).	12
KO E MATU'A OHI FANAU (34 CFR §300.519).....	13
KO HONO LILIU ATU 'A E 'U TOTONU FAKA E MATU'A 'I HE TA'U MATU'OTU'A (34 CFR §300.520).	14
TAUHI MOLUMALU 'A E 'U FAKAMATALA.....	16
TAUHI MOLUMALU 'A E 'U FAKAMATALA (34 CFR §300.610).	16
MALAVA KE 'ILO KITA (34 CFR §300.32).....	16
TOHI FAKATOKANGA KI HE MATU'A PE KO E TOKOTAHA AKO TA'U LAHI (34 CFR §300.612).	16
'U TOTONU KE MA'U HA NGOFUA KE MA'U (34 CFR §300.613, 34 CFR §99.10).....	17
LEKOOTI 'O E MA'U HA NGOFUA KE MA'U (34 CFR §300.614).....	17
'U LEKOOTI 'O HA FANAUAKO LAKA HAKE HE TOKOTAHA (34 CFR §300.615).....	17
KO E LISI 'O E 'U KALASI PEA MO E 'U FEITU'U 'OKU 'IAI 'A E 'U FAKAMATALA (34 CFR §300.616).	18
'U TOTONGI (34 CFR §300.617).	18
KO HONO FAKATONUTONU PE FAKALELEI'I 'O E 'U LEKOOTI 'I HE KOLE MAI 'A E MATU'A (34 CFR §300.618, 34 CFR §99.20).	18
FAINGAMALIE KI HA HOPO (34 CFR §300.619, 34 CFR §99.21).....	18
OLA 'O E HOPO (34 CFR §300.620, 34 CFR §99.21).....	18
FOUNGA NGAUE KI HE HOPO (34 CFR §300.621).....	19
FAKANGOFUA KE LAVA MA'U (34 CFR §300.622).	19
TAUHI KE MALU (34 CFR §300.623).....	20
FAKA'AUHA 'O E 'U FAKAMATALA (34 CFR §300.624).....	21

KO HONO LILIU ATU 'A E 'UTOTONU 'A E MATU'A TAUHI FANAU 'I HE TA'U 'O E MATU'OTU'A (34 CFR §300.520).....	21
'U TOTONU 'A E FANAUAKO (34 CFR §300.625).....	22
FOUNGA NGAUE KI HA LAUNGA FAKA-SITEITI.....	23
FOUNGA NGAUE KI HA LAUNGA FAKA-SITEITI (34 CFR §300.151 AND 53A-15-305).....	23
FOUNGA NGAUE SI'ISI'I TAHA KI HE LAUNGA FAKA-SITEITI (34 CFR §300.152).....	23
FAILE 'O HA LAUNGA FAKA-SITEITI (34 CFR §300.153).....	24
FOUNGA NGAUE KI HA LAUNGA KUO 'OSI TAIMI KE FAI HA NGAUE KIAI	26
FAILE HA LAUNGA KUO TAIMI KE FAI HA NGAUE KIAI (34 CFR §300.507 AND 53A-15-305).....	26
'U LAUNGA KUO TAIMI KE FAI HA NGAUE KIAI (34 CFR §300.508).....	26
'U FOOMU FA'IFA'ITAKI'ANGA (34 CFR §300.509).....	28
FAKATAHA KE FAKALELEI FELOTOI (34 CFR §300.506).....	28
FOUNGA NGAUE KE FAI FAKALELEI (34 CFR §300.510).....	30
'U HOPO 'O E 'U LAUNGA KE FAI HA NGAUE KIAI.....	32
HOPO KE FAKAHOKO 'IKAI FAKAKONGA PE FAKAFAHA'I (34 CFR §300.511).....	32
'U TOTONU KI HE HOPO (34 CFR §300.512).....	33
'U TU'UTU'UNI 'O E HOPO (34 CFR §300.513).....	33
AOFANGATUKU 'O E TU'UTU'UNI (34 CFR §300.514).....	34
KO E 'U ME'A 'OKU FUA TAUTAU'AKI 'A HONO FAKAHOKO 'A E NGAUE FAKALAO FAKA-SITEITI (34 CFR §300.537).....	34
TAIMI MO E FAINGOFUA 'O E HOPO (34 CFR §300.515).....	34
NGAUE FAKASIVILE (34 CFR §300.516).....	35
'U TOTONGI 'A E KAU 'ATENI FAKALAO (34 CFR §300.517 AND 53A-15-305(7)).....	36
TU'UNGA 'OKU IAI 'A E TOKOTAHA AKO HE LOLOTONGA 'O E HOPO (34 CFR §300.518).....	38
FOUNGA NGAUE KI HONO FAKAHOKO 'O HA TAUTEA KI HA FANAU 'OKU 'IAI HA'ANAU FOKOUTUA FAINGATA'A'IA.....	39
MAFAI 'A E KAU NGAUE HE 'APIAKO (34 CFR §300.530).....	39
KO E MAKATU'UNGA 'A HONO FAKAPAPAU'I (34 CFR 300.530).....	40
LILIU 'A E FEITU'U KE AKO AI KO E 'UHII KO E FAKAMAVAHE KO HA TAUTEA (34 CFR §300.536).....	42
FAKAPAPAU'I 'O E FEITU'U 'ATAKAI (34 CFR §300.531).....	42
TOHI TANGI 'A E MATU'A PE KO E LEA (34 CFR §300.532).....	42
FEITU'U KE 'AVE KIAI LOLOTONGA 'A E 'U TOHI TANGI (34 CFR §300.533).....	43

MALU'I KI HEFANAUAKO KOIA 'OKU TE'EKI AIKE TAAU KI HA AKO MAKEHE PE KO HA 'U SEVESI FAKAFEKAU'AKI (34 CFR §300.534).....	44
KO HONO FOKOTU'U ATU PEA MO HONO FAKAHOKO 'A E NGAUE FAKALAO MO E MA'U MAFAI FAKALAO (34 CFR §300.535).....	45
KO E FANAU AKO 'OKU 'IAI HONAU NGAHI FOKOUTUA FAINGATA'A'IA NA' LESISITA HE'ENAU MATU'A KI HE 'U AKO FAKATAAU TAHA 'I HE TAIMI 'OKU PALOPALEMA AI 'A E FAPE	46
FAKALUKUFUA (34 CFR §300.148).....	46

FAKAFE'ILOAKI

Ko e Lao koia Ki he ako 'a kinautolu fakataautaha 'oku 'iai ha'anau fokoutua (IDEA), ko e lao Fetulolo koia fekau'aki mo e ako 'a e fanau 'oku 'iai ha'anau fokoutua faingata'a'ia pe ko ha fanauako lalahi 'oku fokoutua faingata'a'ia, 'e fiema'u leva 'a e 'u 'apiako ke 'oatu ha tohi fakatokanga ki he matu'a koia 'a e leka 'oku fokoutua faingata'a'ia pe ko e fanauako lalahi 'oku fokoutua faingata'a'ia 'o ha atu 'I he tohi fakatokanga 'a e fakamatala kakato koia 'o e 'u founa ngaue ki he tauhi malu 'aia 'oku 'ataa 'o fakamalumu 'I he IDEA pea mo e 'u lao koia 'a e Potungaue Ako 'a 'Amelika. Kuopau ke 'oatu ha tatau 'o e tohi fakatokang koeni ki he matu'a pe ko e fanauako lalahi tu'o taha pe he ta'u ako 'e taha, tuku kehe 'a e tatau kuopau ke 'ave ki he matu'a tauhi fanau mo e fanau ako lalahi: (1) 'I he fuofua taimi hano fokotu'u atu pe ko ha likuesi atu 'a e matu'a ke fai hano vakai'I; (2) 'I hano ma'u ha launga mei he 'Uluaki Siteiti pea mo hono fuofua ma'u mai koia 'a e fuofua launga kuo taimi ke fai ha ngaue kiai; (3) 'I he taimi koia kuo fakahoko ai ha tu'utu'uni ke fai ha ngaue ki hano ako'I pe tautea'I 'o ngaue'aki 'a e liliu hono fakatu'unga; pea mo e (4) kole 'amatu'a pe ko e tokotaha ako fu'u lahi (34 CFR §300.504(a)).

Ko kimoua loua mo e 'apiako 'e vahevahe 'I he ako 'a ho'o tama. 'O kapau leva 'iai ha 'u palopalema pe ha hoha'a meiate koe pe ko e 'apiako, 'oku totonu ke mo talanoa tau'ataaina pea mo 'ene faiako ki he 'u 'isiu koia. 'O kapau leva 'oku 'ikai ke ke fiemalie koe ki he 'u talanoa ko eni, 'e pau leva k eke fetu'utaki leva ki he talekita koia 'a e ako makehe 'a e 'apiako 'I ho vahenga/pe ko e ako fakapule'anga. 'Oku mau faka'ai'ai atu koe ke longomo'ui ho'o kau ki he ngaahi me'a fakaako 'a ho'o tama.

Ko e 'uhii ko e matu'a tauhi fanau kimoutolu 'o e fanau 'oku nau ma'u 'a e 'u sevesi koia ki he ako makehe, pe 'oku ngalingali ke mou taau ke ma'u 'a e 'u sevesi koia ki he ako makehe, 'oku 'iai ho'o ngaahi 'u totonu tukupau pe ko ha 'u founa ngaue ke tauhi malu 'o fakamalumu 'I he 'u lao fetulolo mo e siteiti. Ko e 'u totonu koeni 'oku lisi ia he tohi fakatokanga koia ki he Founa Ngaue KI he Tauhi Malu. Ko e lisi ko eni 'a ho'o 'u totonu 'oku totonu ia ke 'oatu kiate koe 'I ho'o lea tu'u fonua pe ko ha founa fetu'utaki te ke mahino'i. 'O kapau leva te ke to e fiema'u ha to e fakamatala fakaikiiki ange 'o e 'u totonu ko eni, kataki ka ke fetu'utaki ki he puleako 'I he 'apiako 'a ho'o tama, pe ko ha taha 'oku ngaue faka'ofisi he 'apiako, talekita koia ki he ako makehe, pe ko e Va'a koi ki he Poate Ako 'a e Siteiti 'a 'Uiuta ki he 'u Sevesi ki he ako makehe. To e tanaki atu pe, ko e 'u fakamatala lahi ange 'oku 'ataa atu ia 'I he Uepisaiti koia 'a e Poate ako 'a e Siteiti 'Uita ki he ngaahi Sevesi ki he Ako Makehe [Utah State Board of Education Special Education Services website](http://www.schools.utah.gov/sars) at <http://www.schools.utah.gov/sars>.

'U fakamatala ki he 'U lea Fakanounou 'oku ngaue'aki 'I he tohi:

FAPE	Free Appropriate Public Education (Ako Fakapule'anga Ta'etotongi 'oku Taau)
IDEA	Part B of the Individuals with Disabilities Education Act (Konga B 'o e Lao koia KiKi he ako 'a e tokotaha fakataautaha 'oku 'iai hano fokoutua faingata'a'ia)
IEP	Individualized Education Program (Polokalama Ako fa'u fakataautaha)
LEA	Local education agency—The 41 Utah school districts, the Utah Schools for the Deaf and the Blind, and all public charter schools that are established under State law that are not schools of an LEA within a school district. (Ko e 'u Ako fakafeitu'u – Ko e 'u 'apiako 'e 41 fakavahenga koia 'a 'luta, pea mo e 'u 'apiako 'a 'luta ki he Kau Tuli mo e Kau Kui, pea mo e 'u 'apiako 'a e pule'anga na'e fa'u 'o fakamalaumu koia 'I he lao Siteiti ka 'oku 'ikai ko ha 'u 'apiako LEA 'I loto he

'u ako fakavahenga.)
USBE SER Utah State Board of Education Special Education Rules ('U lao koia 'a e Poate
Ako 'a e Siteiti 'luta ki he Ako Makehe)
USBE Utah State Board of Education (Poate Ako 'a e Siteiti 'luta)

The term "day" means calendar day, unless otherwise indicated. (Ko e fo'I lea koia ko e ' 'aho'
'oku 'uhinga ia ko e 'aho he tohi mahina, tukukehe 'o kapau 'e toki fakaha mai.)

FAKAMATALA KI HE FOUNGA FETU'UTAKI

The Utah State Board of Education, Special Education Services Section (Va'a 'a e Potungae Ako 'a e Siteiti 'Iuta ki he 'u sevesi ki h Ako Makehe)

250 East 500 South

P.O. Box 144200

Salt Lake City, Utah 84114-4200

801-538-7587

[Laws, State Rules, and Policies Page \(Peesi ki he 'u Lao, Tu'utu'uni Fakasiteiti, pea mo e 'u lao founga ngaue\)](#)

<http://schools.utah.gov/sars/Laws.aspx>

The Utah Parent Center (Senita 'a 'Iuta Ma'ae Matu'a Tauhi Fanau)

230 W. 200 S. Suite 1000 (Royal Wood Office Plaza)

Salt Lake City, UT 84101

801-272-1051 or 1-800-468-1160 (Toll-Free)

[Utah Parent Center Website \(Uepisaiti ki he Senita koia 'a 'Iuta ma'ae Matu'a Tauhi Fanau\)](#)

<http://www.utahparentcenter.org>

The Disability Law Center (Senita Lao Ma'ae Kau Faingata'a'ia)

205 North 400 West

Salt Lake City, Utah 84103

1-800-662-9080 (Voice) or 1-800-550-4182 (TTY)

[Disability Law Center \(Senita Lao Ma'ae Kau Faingata'a'ia\)](#)

<http://www.disabilitylawcenter.org>

Center for Parent Information and Resources (Senita ki he 'U Fakamatala mo e 'u Naunau ma'ae Matu'a Tauhi Fanau)

[Parent Center Hub Website \(Uepisaiti ki he Senita koia ma'ae Matu'a Tauhi Fanau\)](#)

<http://www.parentcenterhub.org>

‘U TOHI FAKATOKANGA FAKATA’U KI HE MATU’ATAUHI FANAU

Fekumi ki ha Leka

Ko e ‘u va’a koia ki he ako makehe he ‘u ‘apiako kotoa he siteiti ‘oku nau feinga ke fetu’utaki mo kinautolu koia ‘oku ‘iai ha’anau fokoutua faingata’a’ia ‘I he vaha’a ‘o e ta’u toki fa’ele’i ki he ta’u 21 ke fenapasi mo e lao Fetulolo, ‘aia ‘oku ha ai ke fakahoko ha ‘u polokalama ako ta’etotogi pea mo ha/pe ko ha ‘u sevesi ki si’i fa’ahinga pehee. ‘O kapau leva ‘oku ‘iai ha leka ‘oku faingata’a lahi ‘a ‘ene sio, fanongo, lea, mo e, pea tuai ‘ene tupu fakalalakaka ‘aia foki ‘oku ‘ikai ke angamaheni pe ‘a e tupu hono to’u, ‘iai ha faingata’a fakaesino, pe faingata’a ke ako, ko e leka ‘oku ngali ‘iai si’ano fokoutua faingata’a’ia. ‘O kapau leva ‘oku ke ‘ilo ha leka ‘oku ke ongo’l ‘oku taau ke ma’u ‘a e ‘u sevesi ko eni, kau kiai mo ha fanauako ‘oku mahalo’l ‘oku ‘iai hanau fokoutua faingata’a’ia, neongo ‘oku nau ngaue lelei mo fakalalakaka mei he kalasi ki he kalasi, ‘I ha ‘apiako taau taha, pe ‘oku tukuhausia, pe ko ha taha hiki fonua mai, kataki fetu’utaki ki e puleako ‘a ho’o ‘apiako pe ko e ‘ofisi koia ‘o e ako makehe ki he ‘u ‘api ako fakavahe ‘I he feitu’u ‘oku ke nofo ai.

Sikolasipi Carson Smith ki he ‘u Fiema’u Makehe

Ko e sikolasipi koia Carson Smith ki he ‘u fiema’u makehe ‘oku ne ‘omi ‘a e faingamalie ke tokoni ki he totongi ako ki he fanauako ‘oku taau ke ma’u ‘a e faingamalie ka ‘oku ‘iai ha’anau faingata’a’ia pea ne nau ‘osi lesisita ki he ‘u ako taautaha. Ko e ni’ihi koia ne tohi kole ki he ngaahi sikolasipi ‘e lava ke kevakai [ki he fakamatala ‘o e fakaikiiki ‘o e polokalama ‘I he pasina Carson Smith ‘I he uepisaiti USBE](https://www.schools.utah.gov/sars/Quick-Links/Carson-Smith-Scholarship.aspx) ‘I he <https://www.schools.utah.gov/sars/Quick-Links/Carson-Smith-Scholarship.aspx>.

Fakatokanga ‘o e Ngaahi Totonu ‘o fakamalumu ‘I he FERPA

The Family Educational Rights and Privacy Act (FERPA) affords parents and students who are 18 years of age or older certain rights with respect to the student’s education records. These rights are Ko e ‘u totonu koia Fakaako ki he famili:

1. Ko e totonu ke sivi’i mo vakai’i ‘a e ‘u lekooti fakaako ‘a e fanau ‘I loto ‘I ha ‘aho ‘e 45 hili ‘a e ‘aho na’e ma’u ai ‘a e likuesi ‘e he LEA ke lava ke nau lava ‘o ma’u ia .
2. Ko e totonu koia ke likuesi atu ke fakalelei’i pe fakatonutonu ‘a e ‘u lekooti fakaako ‘a ha tamasi’l ‘aia ‘oku tui ‘a e matu’a pe fanau ako ‘oku ‘ikai ke tonu, pe ‘oku taki hala’l, pe ‘oku ne maumau’l ‘a e lao koia ki he tauhi e molumu ‘a e tokotaha ako ‘o fakamalumu ‘I he FERPA.
3. Ko e totonu ke ‘omi ha tohi fakangofua koia kimu’a pea fakaha ‘e he LEA ‘a e fomu fakaikiiki ‘a ho’o fakamatala ‘e lava ‘o ‘ilo’aki koe ‘I he ‘u lekooti ako ‘a e tokotaha ako, tuku kehe kapau ‘e a’u ki ha tu’unga kuo fakamafai’i ‘e he FERPA ke tuku atu ‘a ho’o fakaikiiki ta’e ma’u ha ngofua .
4. Ko e totonu ke faile ha launga ki he Potungae Ako ‘a ‘Amelika fekau’aki mo hahoha’a ki ha tonounou fakangaue ‘a e LEA ke fakahoko ‘a e ngaahi me’a ‘oku fiema’u ‘e he FERPA. Ko e hingoa ke fai kiai ‘a e fetu’utaki pea mo e tu’asila ke faile kiai ‘a e launga ko e:

Family Policy Compliance Office
U.S. Department of Education
400 Maryland Avenue, SW
Washington, DC 20202

Ko e Tohi Fakatokanga Fakata'u 'a e Medicaid 'o fakamalumalu 'I he34 CFR § 300.154(d)(2)(iv)

Ko e lao koia 'oku ne fakahoko 'a e lao fekau'aki mo e ako ki ha tokotaha 'oku fokoutua faingata'a'ia (IDEA), 'oku ne 'oatu 'a e ngaahi totonu ki he matu'a koia 'a e fanau 'oku taau ke ma'u iamo e faka'apa'apa ki he founga ke faka'ataa ai 'e ha 'apiako fakavahenga ke malava 'o ma'u ha malu'l fakataautaha pe 'u penefiti fakapule'anga hangee ko e Medicaid, ke tokoni ki hono totongi 'a e 'u sevesi 'e ni'ihi 'oku fakahoko 'I he ako. Ko e 'u totonu ko eni 'oku ha atu 'I lalo:

1. **'Oku 'iai ho'o totonu ke ke ma'u 'a e tohi fakahinohino pe fakatokanga 'I ha lea 'oku mahino.** Kuo pau ke hanga 'e he ako fakavahe 'o 'oatu kiate koe 'a e tohi fakatokanga fakata'u koia fekau'aki pea mo ho'o 'u totonu, pea 'oku pau ke tohi atu ia 'I he lea 'oku mahino ki he kakai fakalukufua, pea ke 'oatu 'I he lea fakamatakali koia 'a e matu'a pe ko ha to e founga fetu'utaki ange 'oku ngaue'aki 'e he matu'a, tukukehe 'o kapau 'oku 'ikai pe ke malava ke fai 'a e me'a koia.
2. **Ko e 'u fakamatala fakapulipuli koia 'a ho'o tama 'e 'ikai lava ke 'oatu ki ha taha pe feitu'u ta'e ma'u ho'o fakangofua.** Ko e fakangofua koia 'a e matu'a kuopau ke ma'u mai ia 'o fakamalumalu 'I he Lao koia Ki he molumalu mo e 'U totonu fakaako 'a e Famili (FERPA) 'aia 'oku fakaha mai ia 'ih CFR konga 99 pea mo e IDEA 'o fakaha mai 'I he §300.622 kimu'a 'I hano fakaha 'e he 'apiako fakavahenga, ki ha 'u taumu'a ke 'eke totongi huhu'i 'aki ha me'a, ko e 'u fakamatala koia ki he founga ke 'ilo ai ho'o tama ki he 'u kautaha koia 'e fatongia'aki ki hono 'omi 'a e 'u penefiti fakapule'anga 'a e Siteiti pe ko e polokalama malu'l (hangee ko e Medicaid)
3. **'Oku ma'u 'e ho'o tama 'a e totonu ki he ako makehe mo e 'u sevesi fakafekau'aki moia 'o 'ikai ke 'iai ha totongi 'e taha kia koe.** 'Aia 'oku 'uhinga eni, ko e 'u sevesi koia 'oku fakamalumalu 'I he IDEA, 'e hanga 'e he ako fakavahenga 'o:
  - a. 'E ngali 'ikai fiema'u 'a e matu'a ke fakamo'oni kiai pe lesisita 'I he 'u penefiti fakapule'anga pe ko e 'u polokalama malu'l ko e 'uhii ka e lava ke ma'u 'e he'enau fanau 'a e FAPE;
  - b. 'E ngali 'ikai fiema'u 'a e matu'a ia ke fua ha fakamole mei honau kato hangee k oe totongi 'o e ngaahi me'a 'oku fa'a 'eke ke totongi pe ko hano totongi fakakonga 'o ha ngaahi me'a ko e 'uhii ko hano faile ha keleimi ki ha 'u sevesi na'e fakahoko 'o fakafekau'aki mo e fo'l konga ko eni, ka 'e ngali totongi 'a e fakamole na'e meimeii fiema'u 'a e matu'a kenau totongi;
  - c. 'E ngali 'ikai lava ke ngaue'aki ha 'u penefiti 'a e leka 'o fakamalumalu 'I he 'u penefiti 'a e pule'anga pe ko ha polokalama malu'l kapau ko e ngaue'aki ia koia 'e:
    - i. 'E holoki ai 'a e malu'i ai 'a e faingamalie 'ataa 'o e malu'l mo'ui pe ko ha to e 'u faingamalie 'o e malu'i;
    - ii. Iku 'o totongi 'e he famili 'a e 'u sevesi na'e mei totongi ia 'e he 'u penesifi fakapule'anga pe ko e polokalama malu'l mo'ui;
    - iii. Fakalahi ai 'a e totongi 'omalul pe ko hono takiekina ki hono tu'usi 'ikai to e hook atu 'a e 'u penefiti pe ko e malu'l; pe
    - iv. Tu'u 'I ha tu'unga 'e ngali mole ai 'a e taau ki he 'api mo hono faka'ata'ataa mei he 'u me'a ke totongi he komiunitii 'o fakatefito 'I he 'u fakamole lahi ki he 'u me'a ki he mo'ui.
4. **'E lava ke ke to'o 'a e fakangofua 'I ha fa'ahinga taimi pe.** Once you've given consent for disclosure of confidential information about your child to the agency responsible for the administration of the State's public benefits or insurance program (e.g., Medicaid), you have a legal right under the FERPA regulations to withdraw that consent whenever you wish. Ko 'ene mahino pe ho'o 'oatu 'a e fakangofua ke tukuatu 'a e 'u fakamatala

fakapulipuli fekau'aki mo ho'o tama ki he 'u kautaha koia 'oku nau fatongia'aki 'a e ngaue ki he 'u penefiti koia 'a e pule'anga Siteiti pe ko e polokalama malu'l (hangee ko e Medicaid), 'oku ke ma'u 'a e totonu fakalao 'o fakamalumu 'i he FERPA 'aia 'oku malava ke to'o 'a e mafai faka'ataa ha fa'ahinga taimi pe 'oku ke faka'amu kiai.

5. **'O kapau te ke faka'ikai'l 'a e 'omi ha ngofua, pe to'o 'a e ngofua, 'e kei 'oatu pe 'e he 'apiako 'a e 'u sevesi 'oku fiema'u ta'e 'iai ha totongi kia koe.** 'O kapau t eke faka'ikai'l ke 'omi 'a e fakangofua ki hono tukuatu 'o e 'u fakamatala koia 'e lava 'ilo'aki 'a ho'o tama ki he kautaha koia 'oku nau fatongia'aki 'a e ngaue ki he 'u penefiti fakapule'anga 'a e siteiti pe ko e polokalama malu'l (hangee ko e Medicaid), pe na'a ke, 'ave 'a e fakangofua pea kimui ni ia ke to'o 'e koe 'a e fakangofua koia, 'e 'ikai tuku ai 'a hono fakahoko atu 'e he 'apiako fakavahenga, ke fakapapau'l ko e 'u sevesi koia 'oku fiema'u 'e kei fakahoko atu pe ia ta'e 'iai ha totongi ki he matu'a.

FAKAMATALA FAKALUKUFUA

TOHI TOKAMU'A HE FAKATOKANGA (34 CFR §300.503).

Fakatokanga

Ko e 'u Tohi Tokamu'a he fakatokanga, kuopau ke 'ave ki he matu'a koia 'a e tokotaha ako 'oku 'iai hano fokoutua faingata'a'ia pe ko ha taha ako ta'u lahi 'I ha taimi fe'unga pau kimu'a he LEA:

1. Fokotu'u ke kamata'I pe liliu ha founa tala'aki kita, vakai'i, pe ko ha fakatu'unga fakaako 'o e tokotaha ako pe ko hano vahevahe atu 'o e FAPE ki he tokotaha ako; pe
2. Fakafisi ke kamata'I pe liliu 'a e founa tala'aki kita, vakai'I, pe ko ha fakatu'unga fakaako 'o ha tokotaha ako pe ko hano vahevahe atu 'a e FAPE ki he tokotaha ako.

Kanoloto 'o e Fakatokanga

Ko e tohi fakatokanga 'oku fiema'u kuo pau ke kau kiai 'a e:

1. Fakamatala 'o e ngaue 'oku fokotu'u pe faka'ikai'I 'e he LEA;
2. Fokotu'u ai ha fakamatala 'o e 'uhinga 'oku 'oatu ai 'a e fokotu'u pe ko hono faka'ikai'I ke fai ha ngaue;
3. Ha fakamatala takitaha fekau'aki mo e founa ngaue koia ki hono vakai'i, sivi'I, lekooti, pe ko hono lipooti 'o e LEA na'e ngaue'aki ko e fakava'e 'o e tohi fokotu'u atu pe ko hono faka'ikai'I 'o ha ngaue ke fai;
4. Ha fakamatala 'a e matu'a 'o e tokotaha ako koia 'oku 'iai hano fokoutua faingata'a'ia, pe ko ha tokotaha ako ta'u lahi 'oku malu'I 'I he molumalu 'o e founa ngaue tauhi malu 'a e IDEA, pea ko e, faifaiange ko e fakatokanga ia koeni 'oku 'ikai ko ha fuofua ngaue fokotu'u atu ia ki hano vakai'I, 'oku 'uhinga leva ia 'e lava ke ma'u ha tatau 'o e 'u fakatokanga fekau'aki mo e founa ngaue koia tauhi molumalu;
5. Ngaahi 'u me'a ma'u'anga fakamatala ma'ae matu'a tauhi fanau pe ko ha tokotaha ta'u lahi ke fetu'utaki ke ma'u ha tokoni 'I hono 'ai ke mahino 'a hono vahevahe mai koia 'a e IDEA;
6. Ko e fakamatala 'o e 'u founa kehe ange 'aia 'oku fili 'e he IEP, pea mo e ngaahi 'uhinga na'e faka'ikai'i ai 'a e 'u founa koia;
7. Fakamatala'I 'o e 'u mo'oni'I mea kehe 'oku fekau'aki mo e fokotu'u mai 'a e LEA pe ko hono faka'ikai'i

Tohi Fakatokanga I ha lea 'oku mahino ange.

Ko e tohi fakatokanga kuopau ke 'I he:

1. Tohi 'I he lea 'oku mahino'I 'e he kakai; pea mo
2. 'Oatu 'I he lea tu'u fonua koia 'a e matu'a pe fanau ako ta'u lahi, pe ko ha to e founa fakafetu'utaki kehe 'oku ngaue'aki 'e he matu'a pe ko e fanau ako ta'u lahi, tuku kehe kapau 'oku 'ika p eke to e pehee atu 'oku 'ikai pe ko e to e 'iai ha to e founa ia 'e maama mai.

'O kapau ko e lea tu'u fonua pe ko ha to e founa fetu'utaki ange, pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'oku 'ikai ko ha tohi na'e fa'u he lea na'e tohi, 'e fakapapau'I 'oku:

1. 'Oku nau;
2. Ko e matu'a pe fanauako ta'u lahi, ke mahino'I 'a e kanoloto 'o e tohi fakatokanga; pea
3. Ke 'iai ha tohi fakamo'oni pau ko e 'u me'a na'e fiema'u kuo 'osi feau.

LEA TU'UFONUA (34 CFR §300.29).

Ko e lea fakamatakali, he taimi koia 'oku ngaue'aki ai 'e ha taha 'oku 'iai ha fakangatanga 'I he'ene lea fakapalangi, pea 'oku 'uhinga ia ko e 'u me'a ni:

1. Ko e lea koia 'oku angamaheni hono ngaue'aki 'e he tokotaha ko eni, pe ko e, 'I he keisi 'o e tokotaha ako ko e lea 'oku angamaheni hono ngaue'aki 'e he matu'a 'a e tokotaha ako pe ko e tokotaha ako kuo ta'u lahi 'I ha fetu'utaki hangatonu pea mo ha tamasi'I ako (kau kiai hono to e vakai'I 'o e tokotaha ako), 'a e lea 'oku angamaheni hono ngaue'aki 'e he tokotaha ako 'I 'api pe ko e 'ataakai 'o e ako.
2. Ki ha taha 'oku tulip e kui, pe ko ha tokotaha 'oku 'ikai lava 'o laukonga, ko e founa fetu'utaki 'a e founa angamaheni 'oku ngaue'aki 'e he tokotaha koia (hangee ko hono ngaue'aki 'a e talanoa tuhutuhu, pe ko e talanoa ngutu pe).

MEILI 'ILEKITOLONIKA (34 CFR §300.505).

Ko ha matu'a 'o ha leka 'oku 'iai hano fokoutua faingata'a'ia 'e ala lava ke nau fili ke 'oatu 'a e 'u tohi fakatokanga 'I he meili faka'ilekitolonika, 'o kapau 'oku 'ataa 'a e founa koia 'I hono 'omi 'e he LEA.

FAKANGOFUA 'A E MATU'A—HONO 'UHINGA (34 CFR §300.9).

Ko e fakangofua 'oku 'uhinga ia ko e:

1. Ko e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi, kuo 'osi fakaha kakato kiate ia 'a e 'u fakamatala kotoa pe 'oku fekau'aki mo e 'ekitivitii 'aia na'e fai kiai 'a hono 'ai 'o e fakangofua, 'I he lea tu'u fonua pe ko ha to e founa fetu'utaki ange.
2. Ko e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'oku ne mahino'I pea tui tatau foki ke fai ha tohi ki hono fakahoko koia 'o e 'ekitivitii 'aia 'oku makatu'unga ai hono 'ai 'a e fakangofua, pea ko e tohi fakangofua 'oku ne fakamatala'I ai 'a e 'ekitivitii pea mo e lisi 'o e 'u lekooti ('o kapau 'oku 'iai) 'e ala lava ke tukuange mai pea kia hai foki.
3. Ko e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'oku ne mahino'i 'a hono 'oatu 'a e tohi fakangofua 'oku tau'ataaina pe 'I he konga 'a e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi pea 'e 'ataa ke to e faka'ikai'I pe 'I ha fa'ahinga taimi pe. 'O ka faifaiange kuo faka'ikai'I 'e ha matu'a pe ko ha tokotaha ako ta'u lahi 'a e tohi fakangofua, ko e fo'I faka'ikai'I koia 'e 'ikai to e fakafe'atungia'I ('aia ko e 'uhinga ia 'e 'ikai to e fiema'u hano to e fakafoki mai ha 'u me'a na'e 'osi hook hili 'a e fakangofua na'e faipea kimu'a 'I he to e faka'ikai'I 'o e fakangofua).

'O kapau ko e matu'a pe ko e fanau ta'u lahi na'e fai tohi 'o faka'ikai'I pe fakata'e'aonga'I 'a e tohi fakangofua, ki he tokotaha ako koia 'oku ne ma'u 'a e ako makehe pea mo e 'u sevesi 'oku fekau'aki moia, 'e 'ikai fiema'u 'a e potungaue 'a e pule'anga ia ke fakalelei'I 'a e lekooti fakaako 'a e tokotaha ako ko e 'uhii ko e fakata'e'aonga'I koia 'o e .

FAKANGOFUA 'A E MATU'A (34 CFR §300.300).

Tohi fakangofua ki hono tomu'a fakahoko hono sivi'i pe vakai'i

Ko hono fokotu'u atu koia 'e he LEA ke fakahoko ha sivi'I pe vakai'i ke fakapapau'I pe 'oku taau 'a e tokotaha ako ko e tokotaha ako 'oku 'iai hano fokoutua faingata'a'ia kuopau ke ma'u ha fakangofua mei he matu'a 'o e tokotaha ako pe ko e tokotaha ako ta'u lahi kimu'a pea fakahoko 'a hono vakai'i.

Ko e fakangofua koia mei he matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi ke fai hano vakai'l 'oku fiema'u ke 'oua na'a ma'u hala ia ko e fakangofua ia ki hono fakahoko 'o e ako makehe pea mo e 'u sevesi fakafekau'aki.

Kuopau ke fakahoko 'e ha taha mei he LEA ha ngaue totoaki fe'unga ke ma'u ai 'a e fakangofua koeni mei he matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi ki hono fuofua fakahoko koia 'o e ako makehe pea mo e 'u sevesi 'oku fakafekau'aki mo e tokotaha ako 'oku taau ke lau ko e tokotaha ako 'oku 'iai hano fokoutua faingata'a'ia.

'I he taimi koia 'oku fakahoko ai hano vakai'i fakasaikolosia, kuopau ke fakahoko 'e he LEA 'a e 'u me'a koia ke ma'u ai 'a e fakangofua mei he matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u motu'a 'o e UCA 53A-13-302 (Utah FERPA).

'O kapau leva 'e 'ikai 'omi 'e he ongomatu'a 'a e leka ha fakangofua ke fakahoko hono fuofua vakai'l, pe na'e 'ikai ke tali mai 'e he matu'a 'a e kole atu ke 'omi ha fakangofua, 'E ala lava 'e he LEA, ka 'oku 'ikai fiema'u ke, 'o fai pe 'a e fuofua vakai'l ia 'o e leka 'aki hono ngaue'aki 'a e ngaahi founa ngaue koia ki he tauhi ke malu, kau kiai 'a e ngaahi founa fepotalanoa'aki mo e founa ngaue kuo tonu ke ngaue'aki.

Ko e 'u lao makehe ki hono fakahoko 'a e fuofua vakai'l 'o e 'u Uooti 'o e Siteiti

Ki he fuofua vakai'l pe 'o kapau ko e tokotaha ako ko e uooti 'o e siteiti pea 'oku 'ikai nofo mo 'ene ongomatu'a, 'e 'ikai fiema'u 'a e LEA ke ma'u mai ha fakangofua mei he matu'a, 'o kapau:

1. Neongo aipe 'a e 'u feinga tootooivi fe'unga, 'e 'ikai fakapapau'l 'e he LEA 'a e feitu'u 'oku 'iai 'a e matu'a tauhi fanau 'o e tokotaha ako; pe
2. Pea ko e 'u totonu 'o e matu'a tauhi fanau 'o e tamasi'l ako kuo 'osi kaniseli ia 'o fakatatau mo e lao Fakasiteiti; pe
3. Ko e totonu koi a 'a e matu'a tauhi fanau ke fakahoko 'a e 'u tu'utu'uni fakaako kuo 'osi fakafetongi ia 'l ha tu'utu'uni 'a e fakamaau 'o fakatatau mo e lao koia Fakasiteiti mo e fakangofua koia ki ha fuofua vakai'i kuo 'osi tuku mai ia 'e ha tokotaha na'e filia 'e he fakamaau ke fakafofonga'l 'a e tokotaha ako.

Parental Consent for Services—Fakangofua 'a e Matu'a ki he 'u sevesi

Ko ha tokotaha LEA 'oku fakafatongia'l ke 'ai 'a e FAPE ke 'ataa ki ha tokotaha ako 'oku 'iai hano fokoutua faingata'a'ia kuopau ia ke ne ma'u mai ha fakangofua mei he matu'a tauhi fanau 'a e tokotaha ako peko e tokotaha ako ta'u lahi kimu'a pea kamata hono 'oatu 'a e ako makehe pea mo e 'u sevesi fefakakau'aki mo eni ki he tokotaha ako.

Ko e tokotaha LEA kuopau ke ne fai ha ngaue tootooivi fe'unga ke ma'u mai 'a e fakangofua koia 'a e ongomatu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u motu'a ki hono fuofua fakahoko koia 'a e ako makehe pea mo e 'u sevesi ki he tokotaha ako 'oku fokoutua faingata'a'ia.

1. 'O kapau ko e ongomatu'a 'o ha tokotaha ako pe tokotaha ako ta'u lahi na'e tonounou 'o 'ikai tali mai 'a e kole ko eni, pe faka'ikai'l ke fakangofua mai ki hono fuofua kamata koia hono fakahoko 'o e ako makehe pea mo e 'u sevesi koia 'oku fakafekau'aki, ko e tokotaha LEA 'e 'ikai ala; ke ne ngaue'aki 'a e founa ngaue koia 'l he Vahe IV 'o e USBE SER, kau kiai 'a e founa ki he talanoa felotoi pe ko e founa ngaue kuo 'osi tonu ke ngaue'ak, ko e 'uhii ke ma'u 'a e aleapau felotoi koi ape ko ha tu'utu'uni ke fakahoko 'a e 'u sevesi ki he tokotaha ako.
2. 'E 'ikai lava ke fai hano fakakaukau'l ke pehee kuo maumau'l 'a e fiema'u koia ke faka'ataa ha FAPE ki he tokotaha ako ko e 'uhii ke 'o 'ikai ke fakahoko 'a e ako makehe mo e 'u sevesi fekau'aki ki he tokotaha ako 'aia na'e kole atu 'e he LEA ke fakangofua;

pea Kapau 'e 'iai ha taimi ia 'I he fakafekau'aki mo hono fuofua fakahoko 'a e ako makehe mo e 'u sevesi fekau'aki, 'oku fakata'e'aonga'l 'e he matu'a tauhi fanau ia pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'a e fakangofua 'I ha tohi ki he hook atu 'a hono fakahoko 'o e ako makehe mo e 'u sevesi fekau'aki, ko e tokotaha LEA:

1. 'E ngali ke 'ikai to e hoko atu hono fakahoko koia 'ae ako makehe pea mo e 'u sevesi fekau'aki ki he tokotaha ako, ka kuopau ke tomu'a 'oatu 'a e tohi fakatokanga tokamu'a 'o fakatatau ki he Konga IV.D 'o e USBE SER kimu'a pea toki ta'ofi 'a hono fakahoko 'a e ako makehe pea mo e 'u sevesi fekau'aki :
2. 'E 'ikai ala lava ke ngaue'aki 'a e founa ngaue koia 'I he Konga IV 'o e USBE SER, ki he talanoa fakalelei felotoi pe ko e founa ngaue kuo 'osi taimi ke ngaue'aki, ko e 'uhii ke ma'u mai 'a e aleapau koia pe ko ha tu'utu'uni ke fakahoko pe 'a e 'u sevesi ia ki he tokotaha ako
3. 'E 'ikai lava ke fai ha fakakaukau ke fakafe'atungia'l 'a e ngaahi fiea'u koia ke fakahoko 'a hono faka'ataa 'a e FAPE ki he tokotaha ako ko e 'uhii ko ha tonounou hono fakahoko ki he tokotaha ako 'a e ako makehe mo e 'u sevesi fakafekau'aki 'aia na'e kole atu 'e he LEA ke fakangofua; pea
4. Oku 'ikai fiema'u ke toloi 'a e fakataha 'a e Timi IEP pefa'u ha IEP ma'ae tokotaha ako ki he ako makehe pea mo e 'u sevesi koia fekau'aki 'aia na'e kole atu 'e he LEA 'a e fakangofua (§300.300).

'E 'ikai malava ke ngaue'aki 'e ha taha LEA 'a e faka'ikai'l 'e ha matu'a 'a e 'omi ha fakangofua ki ha sevesi pe 'ekitivitii 'e taha ke fakafisinga'l ai 'a e matu'a pe tokotaha ako mei ha to e sevesi kehe, penefiti, pe ko ha 'ekitivitii 'a e Lea, pe ko ha tonounou ke 'ave ki ha tokotaha ako 'a e FAPE.

Ngofua mei he Matu'a ke to e fakahoko 'a hono vakai'i

Ko e LEA takitaha kuopau ia ke ma'u mai 'a e ngofua mei he matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi kimu'a pea fakahoko 'a hono to e vakai'l 'o ha tokotaha ako 'oku 'iai hano fokoutua faingata'a'ia.

'Okapau leva 'e faka'ikai'l 'e he matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi ke 'omi ha ngofua ki hono to e vakai'l, 'e ngali malava 'e he LEA, ka 'oku 'ikai fiema'u ia, ke hook atu pe 'a hono to e vakai'l 'ona 'aki hono ngaue'aki 'a e founa ngaue koia ki he solova 'o ha fetokehekehe'aki ki he 'omi ngofua 'aia na'e 'omi 'I he founa ngaue tauhi ke malu, pea kau kiai mo e alea solova felotoi pe ko e founa ngaue kuo 'osi tonu ke ngaue'aki.

'Oku 'ikai ke hanga 'e LEA ia 'o maumau'l ha lao 'I hono fatongia koia 'oku fakamalumu 'I he Kumi 'o ha Leka (Child Find) 'o kapau 'e fai mai ha faka'ikai'l hano to e fai 'a e vakai'i.

Ko e mafai fakangofua koia 'a e matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi'e 'ikai fiema'u ia ke ma'u kapau 'e lava 'e he LEA ia 'o fakaha mai 'oku:

1. 'Oku fakahoko heni ha ngaue tootooivi ke ma'u 'a e fa'ahinga fakangofua koeni; pea
2. Ko e matu'a koia 'a e tokotaha ako pe ko e tokotaha ako ta'u lahi ne 'ikai ke fetu'utaki mai.

'U pepa hono hiki ai 'a e 'u feinga tootooivi fe'unga ke lava 'o ma'u mai 'a e mafai fakangofua 'a e matu'a

Ke feau 'a e tu'unga ngaue tootooivi fe'unga 'oku fiema'u koia ke malava 'o ma'u mai'aki 'a e mafai fakangofua 'a e matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi, ko e 'u feinga koia kuo pau ke lekooti pea 'e ala lava ke kau kiai mo e fakaikiiki 'o ha lekooti o ha 'u ta telefoni na'e

fakahoko pe feinga ke ma'u pea mo e ola 'o e 'u telefoni koia, ha 'u tatau 'o ha 'u fetu'utaki fakatohi na'e li atu ki he matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi pea mo ha 'u tali na'e ma'u mai, pea mo e 'u lekooti fakaikiiki koia 'o ha 'u 'a'ahi na'e fakahoko ki he ongo matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u motu'a ki honau 'api pe ko e feitu'u 'oku ngaue ai ka e pehee ki he ola 'o e 'u 'a'ahi koia.

Ko e 'u fiema'u kehe ki he fakangofua

Ko e ngofua koia 'a e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'e 'ikai fiema'u kimu'a:

1. Ko hano to e vakai'i koia 'a e 'u lekooti fakafika lolotonga ko e konga pe 'a e ngaue ki hono vakai'I pe ko e to e vakai'i 'anga ua; pe
2. Ko hano fakahoko ha tesi pe ko ha to e founga kehe ange ki hono vakai'I 'oku malava ke feau 'e he fanau ako kotoa tukukehe, ka kimu'a pea fakahoko 'a e ngaue ki he tesi koia pe ko hono to e vakai'i, 'oku fiema'u 'a e mafai fakangofua ki he fanau ako kotoa pe.

'O kapau 'e 'iai ha matu'a pe ko ha tokotaha ako ta'u lahi 'oku fakaako'I pe 'I 'api pe 'oku 'oatu ki ha ako'anga taautaha 'e he matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi'I he'enau fakamole pe 'anautolu 'e 'ikai ke 'omi leva ha ngofua ki he fakahoko 'o e fuofua vakai'I pe ko hono to e vakai'I, pe na'e 'ikai lava ke 'omi 'e he matu'a ia pe ko e tokotaha ako ta'u lahi ia ha tali ki he kolekoia ne fai atu ke 'omi ha ngofua, 'E 'ikai lava 'e he LEA ke ngaue'aki 'a e founga ngaue ki he tauhi ke Malu, kau kiai mo e fakataha ke felotoi pea mo e 'u founga ngaue koia kuo taimi ke fakahoko, pea 'e 'ikai fiema'u 'a e LEA ia ke fakakaukau'i 'a e tokotaha ako pe 'oku taau ke ma'u 'a e ako pea mo e 'u sevesi fakafekau'aki.

FAINGAMALIE 'A E MATU'A KE SIVI'I 'A E 'U LEKOOTI; KAU 'A E MATU'A KI HE 'U FAKATAHA (34 CFR §300.501).

Ko e ongomatu'a koia 'o ha tokotaha ako 'oku faingata'a'ia pe ko ha tokotaha ako ta'u lahi 'e lava ke feau, 'I he fakafekau'aki koia mo e 'u lao Faka-Siteiti, ha faingamalie ke sivi mo vakai'I ai 'a e 'u lekooti fakaako kotoa pe 'aki 'a e 'a'apa ki he tu'unga 'o e 'ilo kita, founga hono vakai'I, mo e fakahu fakatu'unga atu 'a e tokotaha ako ki he tu'unga fakaako; pea pehee foki ki hono 'oatu 'a e FAPE ki he tokotaha ako.

Ko e matu'a koia 'o ha tokotaha ako 'oku 'iai hano faingata'a'ia pe ko ha tokotaha ako ta'u lahi kuopau ke feau 'aki ha faingamalie ke kau 'I he 'u fakataha 'o 'a'apa foki ki hono 'ilo kita, founga hono vakai'I, pea mo e fakahu fakatu'unga koia 'o e tokotaha ako ki he tu'unga fakaako pea mo hono 'oatu 'a e FAPE ki he tokotaha ako. Ko e LEA takitaha kuopau pe ke 'oatu 'a e tohi fakatokanga, 'o fenapasi mo e 'u lao 'a e Siteiti, ke fakapapau'i ko e matu'a 'a e fanau ako 'oku 'iai honau ngaahi faingata'a'ia pe ko e fanau ako ta'u lahi 'oku nau ma'u 'a e faingamalie ke kau ki he 'u fakataha.

Ko e fakataha oku 'ikai ke kau kiai 'a e 'u talanoa 'I tu'a pe ia 'ikai fomolo pe ko e 'u talanoa na'e 'ikai alea'I fakalelei ka na'e kau pe kiai 'a e kau ngaue 'a e LEA pea mo e 'u talanoa pe fekau'aki mo e 'u 'isiu hange ko e founga fakafaiako, 'u palani 'o e leseni, pea mo hono fokotu'utu'u 'o e fakahoko 'a e ngaahi sevesi. Ko e fakataha 'oku 'ikai ke kau kiai ha 'u 'ekitivitii na'e teuteu'i 'e he kau ngaue 'a e LEA ke fakalalakala'I 'aki ha fokotu'u fakakaukau pe ko ha tali ki ha fokotu'u 'a ha matu'a pe ko ha tokotaha ako ta'u lahi pea 'e fai hano talanoa'I 'I ha fakataha ia 'amuiange.

Ko e LEA takitaha 'e fakapapau'I ai ko e matu'a 'a e fanauako takitaha 'oku 'iai hanau fokoutua faingata'a'ia pe ko ha tokotaha ako ta'u lahi, ko ha memipa 'o ha fa'ahinga kulupu 'oku fai tu'utu'uni 'I he 'u tafa'aki hono fokotu'u fakatu'unga fakaako atu 'a e tokotaha ako 'a e matu'a,

kau kiai mo hono fakaha ki he matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi fekau'aki mo e fakataha 'I ha taimi 'oku fai 'a e felotoi kotoa kiai, pea pehee ki he feitu'u foki.

Ko e tohi fakatokanga koia ki he fakataha kuo pau ke fakaha atu ai 'a e 'u taumu'a, taimi, pea mo e feitu'u 'e fai ai 'a e fakataha pea mo kinautolu koia 'e kau atu ki he fakataha pea ke fakaha foki ki he matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'a 'enau totonu koia ke 'omi ha taha kehe ange 'aia 'oku ne ma'u 'a e 'ilo pe ko e taukei makehe fekau'aki mo e tokotaha ako (§300.322(b)).

If neither parent or the adult student can participate in a meeting in which a decision is to be made relating to the educational placement of their student, the LEA must use other methods to ensure their participation, including individual or conference telephone calls, or video conferencing 'O kapau leva 'e 'ikai lava mai 'a e matu'a tauhi fanau ia pe ko e tokotaha ako ta'u lahi ke kau 'I ha fakataha 'aia 'e fai ai ha fai tu'utu'uni ke fekau'aki eni mo hono 'oatu fakatu'unga fakaako 'a 'enau tokotaha ako.

Ko ha tu'utu'uni fekau'aki mo hano fakahu pe fokotu'u atu fakatu'unga ki he ako 'e fakahoko 'e ha kulupu 'o 'ikai kau kiai 'a e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'o kapau na'e 'ikai lava 'a e LEA ke ma'u 'a e matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi ke kau mai ki he fai tu'utu'uni. 'I he'ene pehee leva, kuopau ke 'iai ha lekooti 'a e LEA 'o e feinga na'e fai ke fakapapau' 'oku nau kau mai.

KO HA VAKAI'I TAU'ATAAINA FAKAAKO (34 CFR §300.502).

'U Fakamatala

Ko e Vakai'I tau'ataaina Fakaako pe 'oku fakanounou ko e (IEE) 'oku 'uhinga ia ko hono fakahoko 'a e vakai'I 'o fai 'e ha tokotaha faisivi taukei 'aia 'oku 'ikai ke ngaue ia ki he LEA 'aia 'oku nau tokanga'I koia 'a e ako 'a e tokotaha ako.

Ko e fakamole fakapule'anga'oku 'uhinga ia 'e hanga 'e he LEA 'o totongi 'a e fakamole kotoa 'o e ngaue ki hono vakai'I ko eni na'e fai, pe ko hono fakapapau'i 'oku fakahoko 'a e ngaue vakai'I ko eni ka 'oku 'ikai 'iai ha me'a ke totongi 'e he matu'a.

Totonu ki hano fai 'o e Vakai'I 'I ha fakamole kiai 'a e Pule'anga

Ko e matu'a koia 'a e tokotaha ako 'oku 'iai hano fokoutua faingata'a'ia pe ko ha tokotaha ako ta'u lahi 'oku 'iai 'a e totonu ke ma'u ha polokalama vakai'I tau'ataaina fakaako pe 'i he fakamole 'a e pule'anga 'o kapau 'e 'ikai tenau loto kinautolu ia ki ha polokalama vakai'I 'e fai 'e he LEA.

Ko e LEA kuopau ken au 'oatu ki he matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi, 'I ha likuesi ki hano vakai'I tau'ataaina fakaako, pea mo e fakamatala ki he feitu'u 'e lava 'o fai ai 'a e vakai'I tau'ataaina fakaako, pea 'oatu aim o e ngaahi makatu'unga koia 'oku fakafekau'aki mo e LEA 'I he taimi ka fakahoko ai ha vakai'I fakaako tau'ataaina

'O kapau leva 'e 'iai ha matu'a tauhi fanau ia pe ko ha tokotaha ako ta'u lahi 'e likuesi ke fakahoko pe ha ngaue vakai'I fakaako tau'ataaina ia 'I ha fakamole 'a e pule'anga, 'e pau ke hanga 'e he LEA, 'o 'ikai to e toloi, 'o faile ha launga fekau'aki mo ha ngaue ne tonu ke fei mo fai, pea likuesi ha hopo ke fakaha ai ko e founa vakai'i koia 'oku taau, pe ko hono fakapapau'I 'oku 'iai ha faingamalie ke fai ai ha vakai'I fakaako tau'ataainaka e totongi 'e he pule'anga, tuku kehe kapau 'e fakaha mai 'e he LEA ia 'I ha hopo ko e founa koia na'e fai'aki hono vakai'i 'e he matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'oku 'ikai taau ia mo engaahi tu'utu'uni 'a e LEA.

‘O kapau leva ‘e faile ‘e he Lea ia ha fakatokanga ki ha launga ko e ‘uhi ko ha founa ngaue kuo ‘osi taimi ke fakahoko ke likuesi ha hopo pea ko e tu’utu’uni aofangatuku ko e founa vakai’l ‘a e LEA ‘oku taau taha, ‘oku kei ma’u pe ‘e he matu’a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta’u lahi ke fakahoko ha ngaue ke fai hono vakai’l fakaako tau’ataaina, ka he’ikai ke totongi e fakamole ia ‘e he pule’anga.

‘O kapau ‘e ‘iai ha matu’a tauhi fanau ia pe ko ha tokotaha ako ta’u lahi te ne likuesi ha founa vakai’l ako tau’ataaina, ‘e ala lava ke kole ‘e he LEA ki he matu’a pe ko e tokotaha ako ta’u lahi ‘a e ‘uhinga koia ‘oku ne faka’ikai’l ai ‘a e founa vakai’l ‘a e pule’anga. Kaikehe, ko e fakamatala koia mei he matu’a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta’u lahi ‘e ‘ikai fa’a fiema’u ia, pea ko e LEA ‘e ‘ikai ke fa’a ta’e’uhinga hano toloi ‘a hono fakahoko ha vakai’l fakaako tau’ataaina ‘l ha fakamole ‘a e pule’anga pe ko ha likuesi ha hopo kuo ‘osi totonu ke fai ko e ‘uhii ke tifeni ai ‘a e fakahoko fakapule’anga hono vakai’i.

Ko ha matu’a tauhi fanau pe ko ha tokotaha ako ta’u lahi ‘oku taau ia ke ma’u ‘a e fo’l ngaue vakai’l ta’u’ataaina fakaako ‘e taha pe ka e totongi ‘e he pule’anga ‘l he taimi takitaha ‘oku fakahoko ai ‘e he LEA hano to e vakai’l mo sio pe ‘oku loto pe ta’eloto ‘a e matu’a tauhi fanau pe ko e tokotaha fai hiva.

Ko e ‘u ngaue ki hono vakai’l ‘l hano kamata’l mai ‘e he Matu’a tauhi fanau

‘O kapau leva ‘e fakahoko ‘e he matu’a tauhi fanau ia pe ko e tokotaha ako ta’u lahi ha polokalama vakai’l tau’ataaina fakaako ‘l ha fakamole ‘a e pule’anga pefevahevahe’aki mo e LEA ‘a e polokalama vakai’l koia na’e fakahoko ‘l ha fakamole fakatautaha pe, ko e ola ‘o e vakai’l koia ia ‘e fai ha sio kiai ‘a e LEA, kapau leva ‘oku taau mo e tu’unga ‘oku fiema’u ‘e he LEA, ‘l ha tu’utu’uni ‘e fai ‘o ‘a’apa pe ki hono fakahoko ‘a e FAPE ki he tokotaha ako, pea ‘e ala lava ke fakaha atu ‘e ha fa’ahinga paati pe ko e fakamo’oni ‘l ha hopo ‘l ha founa ngaue launga fekau’aki mo e tokotaha ako.

Kole ki ha ‘u polokalama Vakai’l ‘e he Kau ‘Ofisa Fai hopo

‘O kapau leva ‘e likuesi atu ‘e ha ‘ofisa fai hopo ha founa vakai’l fakaako tau’ataaina ko e kongā ‘o e hopo ‘l ha launga ne fai ko ha ngaue ne ‘osi taimi ke fakahoko, ko e fakamole ki he vakai’l koia kuopau ke totongi ‘e he pule’anga.

Lao Tu’utu’uni ‘a e LEA

‘O kapau leva ‘e fakahoko ha vakai’l fakaako tau’ataaina ia ‘o totongi ‘e he pule’anga, ko e lao tu’utu’uni koia ‘e fakamalumu ai ‘o ma’u ai ‘a hono vakai’l, kau kiai ‘a e feitu’u na’e fai ai ‘a e vakai’l, pea mo e taukei ‘a e tokotaha fai sivi, kuopau ke tatau ‘a e ‘u lao tu’utu’uni moia ‘oku ngaue’aki ‘e he LEA ‘l he taimi koia ‘oku nau fakahoko ai ha polokalama vakai’l, ki he tu’unga ‘oku a’u ai ‘a e ‘u lao tu’utu’uni koia ki he tatau ‘o e totonu ‘a e matu’a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta’u lahi ki ha vakai fakaako tau’ataaina. ‘E lava ‘e he LEA ke ‘oua ‘e to e tanaki atu ha ngaahi makatu’unga ia pe ngaahi fokotu’u taimi ‘oku fekau’aki mo hono ma’u mai ha polokalama vakai’l fakaako tau’ataaina ‘l hano totongi ‘e he pule’anga.

Ko ha polokalama vakai’l fakaako tau’ataaina ‘e fakahoko ‘l ha fakamole ‘a e pule’anga ‘e hoko ia ko e koloa ‘a e LEA, ‘o ma’u kakato .

KO E MATU’A OHI FANAU (34 CFR §300.519).

Ko e LEA takitaha kuopau ken au fakapapau’i ‘a e ‘u totonu koia ‘a e tokotaha ako ‘oku malu’l he taimi ‘oku ‘ikai ma’u ai ha matu’a tauhi fanau ‘o ha tokotaha ako ‘oku kei si’isi’l hifo he ta’u matu’otu’a; Ko e LEA, hili ha ngaue tootooive, ka e ‘ikai pe ke ma’u ha matu’a tauhi fanau ‘o ha

tokotaha ako 'oku si'isi'i hifo he ta'u matu'otu'a; ko e tokotaha ako koia ko e uoti ia 'a e Siteiti 'o fakamalumu 'I he 'u lao 'a e Siteiti; pe ko e tokotaha ako ko e tokotaha nofo tukuhausia 'oku te'eki ke a'u ki he ta'u matu'otu'a fe'unga.

Ko e ngaahi fatongia koia 'a e LEA kau kiai 'a e fakangaue 'I 'o ha tokotaha ke hoko ko e fetongi 'o e matu'a tauhi fanau ki he tokotaha ako koeni 'oku kei ta'u si'isi'i te'eki a'u ki he ta'u matu'otu'a. Kuopau ke kau ki heni 'a e founa ke fakapapau 'I pe ko e tokotaha ako 'oku kei si'isi'i hifo he ta'u matu'otu'a pea 'oku ne fiema'u ha matu'a ohi fanau pea ke fili atu ha matu'a ofi fanau ki he tokotaha ako.

'I ha taimi kuo hoko ai ha tokotaha ko e uoti 'o e Siteiti, ko e matu'a ohi tama 'e lava ke fakafatongia 'I 'e he fakamaau'anga ke ne tokanga 'I 'a e keisi koia 'a e tokotaha ako, 'o makatu'unga ia 'I he sio 'oku ne taau ki he 'u me'a 'oku fiema'u.

Ko e LEA 'e ala lava 'o fili ha matu'a ohi fanau 'I ha fa'ahinga founa pe 'e faka'ataa 'o fakamalumu 'I he lao. Kuopau ke fakamapapau 'I 'e he LEA ko e tokotaha na'e fili ko e matu'a ohi fanau:

1. Oku 'ikai ko ha tokotaha 'oku ngaue ki he USBE, pe ko e LEA, pe ko ha to e potungae ange 'oku kau ki he ako mo hono tokanga 'I koia 'o e tokotaha ako. Ko e LEA kuopau ke fakapapau 'I ko e tokotaha koia 'e fili 'oku
2. 'Ikai ke 'iai ha'ane sai'ia fakaeia pe fakapolofesinolo 'oku fepaki mo e lelei 'a e tokotaha ako 'oku ne fakafongia; pea
3. that ensure adequate representation of the student 'Iai ha'ane 'ilo pea mo ha 'u taukei ke fakapapau 'I 'oku taau 'a 'ene fakafongia 'I koia 'a e tokotaha ako.

Ko ha tokotaha 'oku taau ke hoko ko ha matu'a ohi fanau 'oku 'ikai ko ha tokotaha ngaue 'a e LEA 'ata'ataa pe, ko e 'uhii he 'e totongi 'e ne ngaue 'ana 'e he LEA ke fai fatongia ko e matu'a ofi fanau.

'I he keisi koia 'o ha tokotaha ako 'oku hoko ko e tokotaha to'utupu nofo tukuhausia, ko e tokotaha ngaue totonu mei he fale hufanga fakatu'upakee, pea mo e 'u fale ke fai kiai 'a e hiki fakataimi, pea mo e 'u polokalama nofo tau'ataaina, pea mo e 'u polokalama 'oku kapa atu ki he kakai he hala 'e ala lava ai ke fakafatongia 'I ha taha ke hoko fakataimi ko e matu'a ohi fanau, ka e 'oua leva kuo ma'u ha taha totonu 'oku ne ma'u 'a e ngaah me'a 'oku fai kiai 'a e fakana'una'u.

Ko e tokotaha koia matu'a ohi fanau 'e lava ke fakafongia 'I 'a e tokotaha ako 'I he 'u me'a kotoa pe 'oku fekau'aki mo e vakai 'I 'o e tu'unga 'oku tala ai ko hai kita, pea mo e fokotu'u fakatu'unga atu he tu'unga fakaako; pea mo hono 'oatu 'o e FAPE ki he tokotaha ako.

Ko e kau ngaue koia 'a e USBE mo e LEA kuopau ke nau fakahoko 'a e tukuingata 'enau ngaue tootoovi ke fakapapau 'I ke lava hono fakafatongia 'I koia 'o ha matu'a ohi fanau 'o 'oua na'a to e loloa ange 'I he 'aho lau tohi mahina 'e 30 hili 'a hono fakapapau 'I koia 'e he LEA 'oku fiema'u 'e he tokotaha ako ha tokotaha ke fakafongia 'I ia.

KO HONO LILIU ATU 'A E 'U TOTONU FAKA E MATU'A 'I HE TA'U MATU'OTU'A (34 CFR §300.520).

Ko e taimi koia 'oku a'u ai 'a e tokotaha ako 'oku 'iai hono fokoutua faingata'a'ia ki he ta'u 'o e matu'otu'a 'I he malumu 'o e Lao Siteiti ('a ia ko e ta'u 18) 'oku fakahoko eni ki he fanauako

hono katoa (tuku kehe pe ha tokotaha ako 'oku 'iai hano faingata'a'ia pea kuo 'osi fai hano fakapapau'l 'oku 'ikai lelei 'ene fakakaukau 'o fakamalumu he Lao Faka-Siteiti) pe ko ha tokotaha ako 'oku faingata'a'ia kuo mali pe hoko 'o 'ataa ia mei he ngaahi me'a fakalao:

1. Ko e LEA kuopau ke nau 'oatu ha tohi fakatokanga 'ihe fiema'u 'e he IDEA ki he fakataautaha loua pe ko e ongomatu'a; and
2. Ko e 'u totonu kotoa pe na'e 'oatu ki he matu'a tauhi fanau 'l he malumu 'o e IDEA 'e foaki ki he tokotaha ako;
3. Ko e 'u totonu kotoa pe na'e foaki ki he matu'a tauhi fanau 'l he malumu 'o e IDEA 'e foaki atu ki he fanauako 'oku tauhi 'e he lao 'o tatau aipe pe 'l ha tokotaha lahi pe valevale, 'l ha Siteiti pe ko ha feitu'u nofo'anga fakamaau'anga; pea mo e;
4. Taimi koia 'oku foaki atu ai 'e he Siteiti 'a e 'u totonu, kuopau ke hanga 'e he LEA 'o fakaha ia ki he tokotaha koia pea mo e matu'a 'a e foaki 'a e 'u totonu 'l loto pe 'l ha vaha'a taimi 'oku lelei mo faka'atu'i.

TAUHI MOLUMALU 'A E 'U FAKAMATALA

TAUHI MOLUMALU 'A E 'U FAKAMATALA (34 CFR §300.610).

Ko e kau ngaue koia 'a e USBE pea mo e LEA 'oku nau ngaue'aki 'a e 'u sitepu totonu ki hono fakapapau'l'a e malu mo e hao 'o e fakamatala 'o ha taha pe 'e ngali lava ke 'ilo ai ko hai ia, pea mo e 'u fakamatala kotoa, 'u lekooti na'e tanaki pe tauhi 'e he kau ngaue koia 'a e USBE mo e LEA 'o fakatatau ki he IDEA.

Fakata'e'aonga'l ko hono 'uhinga ko hono fakata'e'aonga'l pe to'o 'a e 'u me'a 'oku malava ke'ilo 'aki ha tokotahamei he 'u fakamatala ko e 'uhii ka e 'ikai ke to e malava ke ma'u 'a e 'u me'a koia.

'U lekooti Fakaako 'oku 'uhinga ia ko e fa'ahinga kalasi 'o e 'u lekooti 'o malumalu 'l he fakamatala koia 'o e " 'u lekooti fakaako" 'l he 34 CFR §99, 'o ngaue'aki atu 'a e 'u lao tu'utu'uni koia 'o e 'u Totonu Fakaako 'a e Famili pea mo e Lao ki he tauhi malu 'o e 1974, 20 USC §1232g (FERPA).

Kautaha 'oku kau mai 'oku 'uhinga ia ko ha kautaha pe ko ha potungaue 'oku tanaki, tauhi pe ngaue'aki 'a e 'u fakamatala koia ke lava 'o tala'aki ha taha, pe mei he 'u fakamatala koia 'oku ma'u, 'l he malumalu 'o e IDEA.

MALAVA KE 'ILO KITA (34 CFR §300.32).

Ko e 'u fakamatala koia ke malava 'o 'ilo ai kita 'oku 'uhinga ia ko e fakamatala 'oku pau ke tauhi malu pea 'oku kau kiai 'a e:

1. Hingoa koia 'o e tokotaha ako, matu'a 'a e tokotaha ako pe koha memipa 'o e famili.
2. The address of the studentKo e tu'asila 'o e tokotaha ako.
3. Ko e me'a 'e lava ai 'o 'ilo kita, hangee kofika malu fakasosiale 'a e tokotaha ako pe ko e fika ako 'a e tokotaha ako.
4. Ko ha 'u lisi 'o e 'u me'a fakaekita pep e ko ha to e 'u fakamatala kehe 'e ala lava 'o fakafaingofua'l ange hono 'ilo 'a e tokotaha ako 'l ha fo'l tu'unga pau mo faka'atu'i.

TOHI FAKATOKANGA KI HE MATU'A PE KO E TOKOTAHA AKO TA'U LAHI (34 CFR §300.612).

Ko e USBE mo e LEA kuopau ke nau 'oatu 'a e tohi fakatokanga kuo taau pea fakaha kakato ai ki he matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi kau kiai 'a e:

1. Fakamatala 'o e a'usia koia 'a e tohi fakatokanga 'e 'oatu ia 'l he 'u lea fakamatakali 'o e 'u kulupu kehekehe he kakai 'l he siteiti;
2. Ko ha fakamatala 'o e fanauako 'aia 'oku kei tauhi 'a e 'u fakamatala koia fekau'aki mo e malava ke 'ilo kita mei he 'u fakamatala, pea mo e fa'ahinga kalasi 'o e fakamatala na'e fai kiai 'a e fekumi, mo e 'u founa 'a e USBE 'oku fai'aki 'a e fakana'una'u koia ke ngaue'aki 'l hono tanaki mai 'a e 'u fakamatala (kau kiai 'a e 'u me'a ma'u'anga fakamatala 'aia koia 'oku tanaki mei ai 'a e 'u fakamatala), pea mo hono teu faka'aonga'i 'o e 'u fakamatala;
3. Ko e fakaikiiki 'o e 'u lao mo e 'u founa ngaue kuopau ke muimui kiai 'a e LEA 'o fekau'aki mo hono tauhi, fakaha ki ha to e faha'l ange, hoko atu hono ngaue'aki, pea mo hono faka'auha 'a e 'u fakamatala 'oku malava ke 'ilo ai kita; pea

4. Ko ha fakamatala 'o e 'u totonu katoa 'o e matu'a tauhi fanau pea mo e fanau ako 'o fekau'aki mo e 'u fakamatala ko eni, kau kiai mo e 'u totonu koia 'ihe malumalu 'o e FERPA.

Kimu'a 'I ha 'ilo lahia ha me'a, feitu'u, pe ko e 'ekitivitii vakai'I, ko e tohi fakatokanga kuopau ke pulusi pe fakaha 'I he 'u nusipepa, pe ko ha to e 'u mitia, pe fakatou'osi, ke talatala ai fe'unga ke fakalika ki he matu'a tauhi fanau pe ko e fanauako ta'u lahi 'I h Siteiti mo e LEA fekau'aki mo e 'ekitivitii.

'U TOTONU KE MA'U HA NGOFUA KE MA'U (34 CFR §300.613, 34 CFR §99.10).

Ko e 'u LEA takitaha kuopau ke fakangofua 'a e matu'a tauhi fanau pe ko e fanauako ta'u lahi ke sivi'I 'a e kau ngaue pea mo vakai'I ha 'u lekooti fakaako pe 'o felave'I pea mo 'enau fanauako 'aia na'e tanaki, tauhi pe na'e ngaue'aki 'e he LEA. Kuopau leva ke fai 'a e LEA ki ha likuesi ta'e to e fiema'u ha toloi 'oku ta'efiema'u pea kimu'a 'I ha fakataha fekau'aki mo ha IEP, pe ko ha hopo pe ko ha founga ke fai ai ha femahino'aki, pea ke 'oua na'a to e laka hake ha keisi 'I he 'aho lau tohi mahina 'e 45 hili hono 'oatu 'o ha likuesi.

Ko e totonu ke sivi mo vakai'I 'a e 'u lekooti fakaako 'I he malumalu 'o e konga ko eni kau kiai 'a e:

1. Totonu ke ma'u ha tali mei he LEA ki ha 'u kole taau ki ha 'u fakamatala pea mo hano fakatonulea'I 'o e 'u lekooti;
2. Ko e totonu ke kole atu ke hanga 'e he LEA 'o 'omi ha 'u tatau 'o e 'u lekooti koia 'oku 'iai 'a e 'u fakamatala 'o kapau na'e 'iai ha tonounou 'a e 'u tatau koeni pea 'e ngalingali ke hoko eni ke ne fakafe'atungia'I ai 'a e matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi mei hono fakahoko 'a e totonu ke sivi'I pe vakai'I 'a e 'u lekooti; pea mo e
3. Totonu ke 'iai ha fakafongga 'o e matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi ke ne sivi'I mo vakai'I 'a e 'u lekooti.

'E ngalingali ke fakamahamahaloha LEA ia 'oku ma'u 'e he matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'a e mafai ke sivi'I mo vakai'I 'a e 'u lekooti 'o fakafekau'aki mo 'ene tokotaha ako, tukukehe ne 'osi hanga 'e he LEA 'o fakaha atu ko e matu'a tauhi fanau 'oku 'ikai ke 'iai ha'ana totonu 'o 'ihe malumalu 'o e Lao Siteiti 'oku ngaue'aki ke tokangaekina 'a e 'u me'a pehee ni hangee ko e tauhi, mavae, pea mo e vete.

LEKOOTI 'O E MA'U HA NGOFUA KE MA'U (34 CFR §300.614).

Ko e LEA takitaha kuopau ke tauhi 'a e lekooti 'o e 'u paati 'oku nau ma'u 'a e ngofua ke sio ki he 'u lekooti fakaako na'e tanaki, tauhi, pe na'e ngaue'aki 'I he malumalu koia 'o e 'u lao IDEA pea mo eako makehe 'a e USBE (tuku kehe 'a e founga ke lava 'o sio ai 'a e matu'a pe ko e fanau ako ta'u lahi pea mo e kau ngaue ma'u mafai koia 'a e LEA), kau kiai mo e hingoa 'o e paati kuo 'osi fakamafai'I ke ngaue'aki 'a e 'u lekooti.

'U LEKOOTI 'O HA FANAUAKO LAKA HAKE HE TOKOTAHA (34 CFR §300.615).

'O kapau leva 'oku 'iai ha lekooti fakaako ia 'oku kau ai ha fakamatala 'o ha tamaiki ako laka hake ia he took taha, ko e matu'a koia 'a e fanauako koia pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'oku 'iai 'a e totonu ke sivi'I pe vakai'I 'a e fakamatala pe koia 'oku fekau'aki mo 'enau fanauako pe ko hono fakaha mai 'a e fakamatala fakapatonu pe koia.

KO E LISI 'O E 'U KALASI PEA MO E 'U FEITU'U 'OKU 'IAI 'A E 'U FAKAMATALA (34 CFR §300.616).

'I hano likuesi atu, kuopau ke hanga 'e he LEA 'o 'oatu ki he matu'a tauhi fanau pe ko e fanau ako ta'u lahi ha lisi 'o e fa'ahinga pea mo e 'u feitu'u 'oku tanaki ai 'a e 'u lekooti fakaako, tauhi ai, pe na'e ngaue'aki 'e he LEA.

'U TOTONGI (34 CFR §300.617).

Ko e kau ngaue koia 'a e USBE pea mo e LEA takitaha 'e ala lava ke nau 'eke ha ki'l totongi ki he 'u tatau koia 'a e 'u lekooti 'oku 'ai ma'ae matu'a tauhi fanau pe ko e fanauako ta'u lahi 'oku malumalu 'I he IDEA 'o kapau ko e totongi 'oku 'ikai ke ne hanga 'o fakafe'atungia'l 'a e matu'a tauhi fanau pe ko e fanau ako lalahi ke ngaue'aki 'a 'enau totonu koia ke sivi'l mo vakai'l 'a e 'u lekooti.

Ko e kau ngaue koia 'a e USBE pea mo e LEA 'e 'ikai lava ke nau 'eke ha totongi ke fekumikiai pe ko hano 'omi ha 'u fakamatala 'I he malumalu 'o e IDEA.

KO HONO FAKATONUTONU PE FAKALELEI'I 'O E 'U LEKOOTI 'I HE KOLE MAI 'A E MATU'A (34 CFR §300.618, 34 CFR §99.20).

Ko e matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'aia 'oku nau tui koia ko e fakamatala koia ki he 'u lekooti fakaako na'e tanaki, tauhi, pe na'e ngaue'aki 'I he malumalu 'o e IDEA pe ko e 'u lao koia 'a e USBE ki he ako makehe 'oku 'ikai ke tonu pe 'oku taki hala pe 'oku ne maumau'l 'a e lao koia tauhi malu pe ko e 'u totonu kehe 'a e tokotaha ako 'e ala ke kole ki he LEA ke tauhi 'a e fakamatala koia ke fakatonutonu pe fakalelei'l'aki 'a e fakamatala.

Kuopau ke fakakaukau'l 'e he LEA pe 'e fakatonutonu 'a efakamatala 'o fakafekau'aki mo e kole ko eni 'I ha taimi fakafiemalie fe'unga 'I hano ma'u 'a e kole.

Kapau leva 'e pehee 'e he LEA ia ke faka'ikai'l 'a hono fakatonutonu 'a e fakamatala 'o fakatatau ki he likuesi, kuopau ke ne fakaha ki he matu'a tauhi fanau pe ko e fanau ako ta'u lahi 'a e faka'ikai'l ko eni pea mo fale'l atu ki he matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'a e totonu koia ki ha hopo fekau'aki mo e me'a ni.

FAINGAMALIE KI HA HOPO (34 CFR §300.619, 34 CFR §99.21).

Kuo pau 'I he likuesi ke hanga 'e he LEA 'o 'oatu 'a e faingamalie ki ha hopo ke poletak 'aki 'a e fakamatala 'I he 'u lekooti fakaako ke fakapapau'l 'oku 'ikai ke tonu, taki hala'l, pe 'oku ne maumau'l 'a e tauhi malu 'o e molumalu pe ko ha to e 'u totonu kehe 'o e tokotaha ako. Ko e hopo ko eni 'oku 'ikai ko ha ngaue ia kuo tonu ke fai 'e he IDEA ko e 'uhii ko ha launga/hopo.

OLA 'O E HOPO (34 CFR §300.620, 34 CFR §99.21).

'O kapau leva, ko e ola 'o ha hopo, kuo pehee 'e he LEA ko e fakamatala ia 'oku 'ikai ke mo'oni, taki hala'l, pe 'oku ne maumau'l 'a e tauhi malu pe ko ha to e 'u totonu kehe 'a e tokotaha ako, kuopau leva ke fakatonutonu'l 'a e fakamatala 'o fakatatau kiai pea mo fakaha ki he matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'I ha faitohi.

‘Okapau leva, ko ha ola ‘o e hopo, ke pehee ‘e he LEA ko e fakamatala ia ‘oku ‘ikai ke mo’oni, taki hala, pe ko hono maumau’i ‘a e tauhi malu pe ko ha to e ‘u totonu kehe ‘a e tokotaha ako, kuopau leva ke fakaha ki he matu’a tauhi fanau, pe ko e tokotaha ako ta’u lahi ‘a e totonu koia ke fakahu ki he ‘u lekooti ‘oku tauhi ma’ae tokotaha ako ha fakamatala ‘o fakaha ai ‘I he fakamatala pe ko hono fokotu’u ke hoko atu ‘I ha ‘u ‘uhinga ‘oku fai ai ‘a e feta’efelotoi’aki mo e tu’utu’uni koia ‘a e LEA.

Ko ha fa’ahinga fakamatala pe ‘e fokotu’u atu ki he ‘u lekooti ‘o e tokotaha ako ‘oku ‘I he malumalu ‘o e konga koeni kuopau:

1. Ke tauhi ‘e he LEA ko e konga ‘o e ‘u lekooti ‘o e tokotaha ako koloa pe ko e lekooti pe ko e konga koia ‘oku fai kiai ‘a e felaveaki, ‘oku tauhi pe ‘e he LEA,pea
2. Kapau ko e ‘u lekooti ‘o e tokotaha ako pe ko e ‘u konga koia ‘oku fai kiai ‘a e felaveaki ‘oku fakaha atu ‘e he LEA ki ha to e paati ange, kuopau ke fai ‘a e fakamatala ‘o fakaha ki he paati.

FOUNGA NGAUE KI HE HOPO (34 CFR §300.621).

Ko e hopo koia ‘oku ne poletaki ‘a e ‘u lekooti fakaako kuopau ke fakahoko ia ‘o fakatatau ki he ‘u founga ngaue koia ‘oku ‘I he malumalu ‘o e 34 CFR §99.22 ‘o hange koia ‘oku fakamatala atu ‘I lalo.‘I ha tu’unga si’isi’i, ko e founga ngaue koia ‘a e LEA ki he hopo kuopau ke muimui pau ki he ‘u me’a ko e ‘oku ha atu ‘I lalo:

1. Ko e hopo ‘e fakahoko ia ‘I ha taimi fe’unga faka’atu’I hili ‘a hono ma’u ‘e he LEA ‘a e kole, pea ‘oku totonu ke ‘oatu ki he matu’a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta’u lahi ‘a e tohi fakatokanga ‘o e ‘aho, feitu’u, pea mo e taimi fe’unga tokamu’a ‘o e hopo.
2. Ko e hopo ‘e ala lava ke fakahoko ia ‘e ha fa’ahiga paati pe, kau kiai ‘a e taha ‘ofisiale ‘a e LEA ‘aia ‘oku ‘ikai ke ‘iai ha’ane fekau’aki hangatonu pea mo e ola koia ‘o e hopo.
3. Ko e matu’a tauhi fanau ‘a e tokotaha ako pe ko e tokotaha ako ta’u lahi ‘e ‘oatu kiate ia ‘a e faingamalie potupotu tataumo kakato ke fakaha mai ‘aki ‘a e fakamo’oni koia ‘oku fekau’aki mo e ‘u me’a koia na’e ‘ohake pea mahalo na’e tokoni’I pe fakafofonga’I ‘e he kau fakafo’ituitui ‘I he’ene fili pe pea mo ‘ene fakamole pe, kau kiai mo e ‘ateni fakalao.
4. Kuopau ke fai ‘e he LEA ‘a ‘ene tu’utu’uni ‘I ha tohi ‘I loto ‘I ha taimi fe’unga hili ‘a e aofangatuku ‘a e hopo.
5. Ko e tu’utu’uni koia ‘a e Lea kuopau ke fakatefito ‘ata’ataa pe ia ki he fakamo’oni na’e fakaha mai ‘I he taimi hopo, pea kuopau ke fakakau kiai ‘a e fakaikiiki ‘o e me’a ke ‘ai ko e fakamo’oni pea mo e ‘u ‘uhinga koia ki he tu’utu’uni.

FAKANGOFUA KE LAVA MA’U (34 CFR §300.622).

Tuku kehe pe ‘a e ‘u tu’asila kuo ‘osi fakaha ‘I hono fakahoko koia ‘a e taimi ‘o e fokotu’u atu kiai pea mo fai ai ha ngaue ko hano ngaue’aki ‘a e mafai fakalao pea mo e ‘u ma’u mafai koia fakasula ‘aia na’e ‘ikai ke to e fiema’u ia pe ‘e iai ha tokanga ‘I he 34 CFR §99, fakangofua mei he matu’a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta’u lahi.

Ko e LEA ‘e ‘ikai ala lava ke tukuange mai ‘a e fakamatala mei he ‘u lekooti fakaako ki he ‘u potungau koia ‘oku nau kau mai ‘ikai to e fiema’u ‘a e fakangofua mei he matu’a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta’u lahi, tukukehe kapau ‘e fakamafai’i ‘e he 34 CFR §99.31 pea mo e §99.34 (FERPA):

1. Lao 34 CFR §99.31 fakangofua ‘a e LEA ke fakaha atu ha ‘u fakamatala ‘oku lava ke tala’aki ha tokotaha mei he ‘u lekooti fakaako ‘o ha tokotaha ako ‘o ‘ikai ma’u ha tohi

fakangofua 'a e matu'a 'a e tokotaha ako pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'o kapau ko e me'a 'oku fakaha ia 'oku:

- a. Ki he kau 'ofisiolo 'o e ako kehe, kau kiai 'a e kau faiako 'I loto pe 'I he LEA 'aia kuo 'osi fakapapau'I 'e he LEA 'oku 'iai 'a 'enau manako fakaeako fakalao.
  - b. Ki he 'u 'ofisiolo 'o e ako kehe pe ko e feitu'u 'apiako 'a ia 'oku fai kiai 'a e fekumi 'a e tokotaha ako pe 'oku fiema'u ke lesisita kiai, 'o fakatefito he 'u fiema'u koia 'oku fakatokamu'a 'I he 34 CFR §99.34, 'I lalo.
2. Lao 34 CFR §99.34 'oku fiema'u ia 'a e LEA ke 'oatu 'a e 'u lekooti koia fakaako 'a e tokotaha ako 'oku muimui ki he 34 CFR §99.34 'I 'olunga kuopau ke fakahoko ha feinga fakafiemalie ke fakaha ki he matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'a hono 'oatu pe hiki atu 'a e 'u lekooti 'I he tu'asila fakamuimui taha na'e fai kiai 'a e 'ilo 'o e ongo matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako, tuku kehe kapau 'e 'ikai ke hanga 'e he LEA 'o 'oatu ha to e tohi fakatokanga ange hono hiki atu 'o e 'u lekooti 'I he taimi 'oku:
- a. Ko hono hiki atu na'e kamata'I ia 'e he matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'I hono 'oatu 'a e LEA.
  - b. Ko e LEA 'e kau kiai 'a e tohi fakatokanga fakata'u 'o e founga ngaue koia 'o e tauhi malu mo hao, pea ko e lao ia 'o e LEA ke 'oatu 'aki 'a'u lekooti fakaako 'i ha kole mai ki ha 'apiako 'aia 'oku fai 'a e fekumi kiai 'a e fanau pea 'oku 'iai 'a e fakakaukau ke fai ai ha lesisita.

Ko hono ma'u koia 'e ha LEA 'a e 'u fakamatala 'oku malava ke tala 'aki kita. mei ha to e 'apingaue fakaako 'e taha pe ko ha feitu'u ako'anga pea 'e ngali 'e to e tukuange atu 'a e 'u fakamatala koia fekau'aki mo e me'a ni 'I he malumalu 'o e LEA 'o 'ikai ke 'oatu 'a e tohi fakangofua tohi nima 'a e matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha 'o e 34 CFR §99.31 mo e §99.34 (FERPA) 'oku 'osi lava 'o tohi fakamnatu 'I 'olunga kuo lava, pea ko e kautaha ako te nau fakaha ki he paati ko hai 'oku fai kiai 'a hono tala ha me'a 'aia 'oku fakafekau'aki mo e me'a koeni pea mo fakaha koia ki he tokotaha na'e fai kiai 'a hono tala 'a e 'u me'a ko eni 'oku fiema'u.

'O kapau ko e matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi na'e faka'ikai'I 'e ia 'a e tukuange mai 'o ha fakamatala fekau'aki pea mo e 'u fakamatala koia 'oku malava ke tala'aki ha tokotaha ki ha paati hono tolu, pea kopaati leva koia ia 'e hoko atu mo e ngaue koia kuo 'osi fakahinohino mai 'I ha feinga ke ma'u 'a e 'u fakamatala 'oku fiema'u.

Fakatokanga'I ange: Hangee ko hono fakamafai'i 'ihe 34 CFR §99.31 (FERPA), Ko e LEA 'I 'luta'a 'oku kau kiai 'a e tohi fakatokanga fakata'u ki he founga ngaue ke tauhi malu pea ko 'enau lao ke 'oatu 'a'u lekooti fakaako 'ae tokotaha ako 'oku 'iai hano fokoutua faingata'a'ia 'o 'ikai ke to e fiema'u ha tohi fakangofua 'a e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi pe ko ha tohi fakatokanga ki he kau 'ofisiolo koia 'o ha ako 'e taha pe ko e ako fakavahenga 'aia 'oku fai kiai 'a e fekumi pe palani ke fai kiai 'a e lesisita.

TAUHI KE MALU (34 CFR §300.623).

Ko e LEA taki taha kuopau ke ne malu'I 'a e tauhi ke malu 'o e 'u fakamatala koia 'oku lava ke 'ilo'aki ha taha 'I he feitu'u 'oku tanaki ai, feitu'u 'oku tauhi ai, 'I he taimi ka 'ave ai, pea mo e taimi 'oku faka'auha ai.

Ko e tokotaha 'ofisiolo 'I he LEA takitaha kuo pau ke ne fakahoko 'a e fatongia ke fakapapau'I 'a e molumalu 'o ha fakamatala 'e ala lava koia ke tala'aki kita.

Ko e kakai kotoa pe 'oku tanaki pe ngaue'aki 'a e fakamatala koia 'oku lava ke tala'aki kita kuopau ken au ako fakataukei pe fakahinohino fekau'aki mo e 'u lao 'a e Siteiti pea mo e 'u founa ngaue koia 'I he kongā ko eni mo e 34 CFR §99.

Ko e LEA takitaha kuopau ke tauhi, ki he sivi'I 'e he pule'anga, ko ha lisi lolotonga 'o e 'u 'uhinga pea mo e 'u lakanga koia 'o e kau ngaue 'I loto he LEA 'aia ne nau 'osi ala lava 'o ngaue'aki 'a e 'u fakamatala koia 'e lava ke tala'aki ha taha ma'ae fanauako 'oku 'iai ha'anau fokoutua faingata'a'ia.

FAKA'AUHA 'O E 'U FAKAMATALA (34 CFR §300.624).

Kuopau ke hanga 'e he LEA 'o fakaha ki he matu'a tauhi fanau pe ko e fanauako ta'u lahi 'I ha taimi 'oku tanaki ai ha 'u fakamatala 'a ee 'e lava ke tala'aki kita, pea na'e tauhi, pe na'e ngaue'aki 'I he malumalu 'o e IDEA pea mo e 'u lao 'o e ako makehe 'a e USBE 'a ia 'oku 'ikai ke to e fiema'u ia ke 'oatu ha 'u sevesi fakaako ki he tokotaha ako.

Ko e fakamatala koeni 'oku 'ikai to e fiema'u ia pea kuopau ke faka'auha 'I he kole mai 'a e matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi. Ka neongo ia ko ha lekooti tauhi ma'u 'o e hingoa 'o e tokotaha ako, tu'asila, fika telefoni, pea mo 'ene 'u maaka, lekooti 'o e ma'u ako, pea mo e 'u kalasi na'e kau kiai, 'u maaka fakaako kuo fakakakato, pea mo e ta'u na'e fakakakato ai 'e ala lava ke tauhi ta'e fakangatangata 'e he taimi.

Ko e 'u lekooti 'o e tokotaha ako takitaha 'e ala lava ke lau 'o pehee " 'oku 'ikai to e fiema'u ia ke fai 'aki 'a e 'u sevesi fakaako" pea 'e ala lava ke faka'auha ia, ta'u 'e tolu hili 'a e 'osi 'a e tokotaha ako pe ko e ta'u 'e tolu hili 'a e ta'u 22 'a e tokotaha ako 'I he malumalu 'o e IDEA. 'Oku fiema'u 'e he Medicaid 'a e 'u lekooti ke tauhi 'I ha ta'u 'e nima 'a e si'isi'i taha hili hono fakahoko 'a e 'u sevesi.

KO HONO LILIU ATU 'A E 'UTOTONU 'A E MATU'A TAUHI FANAU 'I HE TA'U 'O E MATU'OTU'A (34 CFR §300.520).

'I he taimi koia kuo a'usia ai 'e ha tokotaha ako 'oku 'iai hano faingata'a'ia 'a e ta'u 'o e matu'otua 'I he malumalu 'o e lao Siteiti (hangee ko e ta'u 18) 'oku fakahoko leva 'a e me'a ni ki he fanauako hono katoa (tuku kehe ha tokotaha ako 'oku 'iai hano fokoutua faingata'a'ia kuo 'osi fakapapau'I ia 'oku si'I fokoutua faka'atamai 'I he Lao Siteiti) pe ko e tokotaha ako 'oku fokoutua faingata'a'ia ka kuo mali pe kuo hoko 'o faka'ataa:

1. Ko e LEA kuopau kenau 'oatu 'a e tohi fakatokanga 'a ee 'oku fiema'u 'e he IDEA ki he tokotaha fakataautaha pea mo e matu'a tauhi fanau; pea mo e
2. 'U totonu kehe 'a e ne 'oatu ma'ae matu'a tauhi fanau 'I he malumalu 'o e IDEA ke liliu atu ia ki he tokotaha ako;
3. Ko e 'u totonu kotoa pe na'e 'oatu ki he matu'a tauhi fanau 'I he malumalu 'o e IDEA 'e liliu atu ki he fanauako koia na'e tauhi fakalao 'I ha feitu'u ki he kakai lalahi, pe kau leka, Fakasiteiti pe Fakafeitu'u; pea
4. 'I ha taimi 'oku fai ai hano liliu 'e he siteiti 'a e 'u totonu, kuopau ke hanga 'e he LEA 'o fakaha ki he tokotaha fakataautaha pea mo e matu'a 'a e liliu ko eni 'o e 'u totonu 'I ha taimi fe'unga faka'atu'i.

'U TOTONU 'A E FANAUAKO (34 CFR §300.625).

Ko e 'u totonu 'o e tauhi malu na'e 'oatu ki he matu'a tauhi fanau 'e liliu atu ia ki he tokotaha ako 'aia kuo ne a'usia koia 'a e ta'u 18, 'o makatu'unga 'I hano 'osi fakapapau'l 'oku 'ikai ke fokoutua faka'atamai 'e ha tu'utu'uni mei he fakamaau'anga pe ko e tokotaha ako koia kuo 'osi mali pe faka'ataa.

'I he malumalu 'o e 'u lao koia ki he FERPA at 34 CFR §99.5(a), ko e 'u totonu 'a e matu'a tauhi fanau fekau'aki koia mo e 'u lekooti fakaako 'e liliu kotoa atu ia ki he tokotaha ako 'I he'ene ta'u 18, 'o fakapapau'l ko e tokotaha ako koia 'oku 'ikai ke fokoutua faka'atamai 'I hano 'omi ha tu'utu'uni fakalao mei he fakamaau'anga pe ko e tokotaha ako koia kuo 'osi mali, pe kuo faka'ataa.

Ko e 'uhii ko e 'u totonu koia na'e 'oatu ki he matu'a tauhi fanau 'I he malumalu 'o e IDEA 'oku liliu atu ia ki he tokotaha ako 'aia kuo ne a'u ki he ta'u 18, 'o fakapapau'l ko e tokotaha ako 'oku te'eki fakaha mai 'e ha tu'utu'uni 'a e fakamaau'anga 'oku fokoutua faka'atamai pe ko e tokotaha ako 'oku 'osi mali pe 'osi faka'ataa, ko e 'u totonu koia ki he 'u lekooti fakaako kuopau ke liliu mo ia ki he tokotaha ako. Kai kehe, kuopau ke 'oatu 'e he LEA ha tohi fakatokanga 'I he fiema'u 'a e Konga hono 615 'o e IDEA ki he tokotaha ako mo e matu'a tauhi fanau.

FOUNGA NGAUE KI HA LAUNGA FAKA-SITEITI

FOUNGA NGAUE KI HA LAUNGA FAKA-SITEITI (34 CFR §300.151 AND 53A-15-305).

Fakalukufua

Ko e falealea koia 'a 'luta 'oku nau pehee ko e lelei taha ma'ae fanauako koia 'oku 'iai ha'anau fokoutua faingata'a'ia ke 'oatu ha founga aofangatuku ko e solova'anga 'o ha fetokehekehe'aki 'oku potupotu tatau mo vave ko e aofangatuku ia 'aia 'e ngalingali ke hoko 'I ha 'u polokalama fakaako pea mo e 'u totonu mo e 'u fatongia 'afanauako 'aia 'oku 'iai ha'anau fokoutua faingata'a'ia, mo 'enau matu'a pea mo e 'u ako 'a e pule'anga (53A-15-305(1)).

Kuo ohi atu 'e he USBE ha founga ngaue ki hono solova koia 'o ha fa'ahinga launga 'I he malumalu 'o e IDEA, kau kiai ha launga na'e faile 'e ha kautaha pe o ha tokotaha fakataautaha mei ha siteiti kehe. Ko e launga kuopau ke faile ia 'aki 'a e a'utonu ki h Talekita Faka-Siteiti koia 'a e USBE, 'o li he Meili 'Amelika, pe fax pea fakakau kiai 'a e hingoa 'o e 'apiako fakavahenga pe ko e ako 'a pule'anga 'aia 'oku fai hono mahalo'I na'e hoko ai 'a e maumau'I 'o e lao. Ko e tokotaha pe ko e paati koia 'oku nau faile 'a e launga kuopau ke nau 'omi ha tatau ki he LEA pe ko e potungaue 'a e pule'anga. 'O kapau leva 'oku 'ikai lava 'e he matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'o faile 'I ha tohi, 'e ala lava kenau fetu'utaki ki he LEA pe ko e Talekita 'o e Siteiti USBE ki he ako makehe ke fai atu ha tokoni.

'I hono ma'u koia ha tohi launga ki he Siteiti IDEA 'e ha taha pe 'o e talekita koia 'a e Siteiti USBE ki he ako makehe pe ko e LEA, ko e paati koia te ne ma'u eni te ne fakaha ki he 'u kautaha kehe 'I loto pe he 'aho pisinisi 'e taha, ke fakapapau'I 'a e ngaue fakataha ki he founga ngaue pea ke ma'u loua foki ha ongo tatau. Ko e taimi 'oku kamata ai 'a e ngaue ki he launga Faka-Siteiti, 'oku kamata ia he taimi koia 'e ma'u ai 'e hono faha'I 'a 'ena tatau.

Ko e founga solova ki hano faka'ikai'I 'o ha 'u Sevesi 'oku taau

'I hano solova koia 'o ha launga 'aia na'e ma'u ai ko e tonounou 'I hono fakahoko 'a e 'u sevesi 'oku taau, kuopau leva ke sio kiai 'a e USBE:

1. Ki he founga ke solova'aki 'a hono faka'ikai'I mai koia 'a e 'u sevesi koia, pe ko hono fakakau, 'oku taau, pea mo foaki atu ha fa'ahinga 'e ke totongi huhu'i fakapa'anga pe ko ha to e founga ngaue fakatonutonu kehe ange 'oku taau ki he 'u fiea'u koia 'a e tokotaha ako.
2. Ko e fakahoko 'o e 'u sevesi 'oku taau 'I he kaha'u ma'ae fanauako 'oku 'iai honau fokoutua faingata'a'ia.

FOUNGA NGAUE SI'ISI'I TAHA KI HE LAUNGA FAKA-SITEITI (34 CFR §300.152).

Fakangatangata 'o e Taimi pea mo Fakaloloa; Founga ngaue si'isi'I taha; Founga hono fakahoko

Ko e talekita koia 'o e Ako Makehe 'a e Siteiti USBE te ne solova 'a e launga 'I loto 'I ha 'aho lau tohi mahina 'e 60 tukukehe 'o kapau ko ha me'a ia 'oku makehe mei he angamaheni. Ko hano to e fakaloloa'I atu 'a e taimi 'e 'ikai ke to e loloa ange 'I ha 'aho lau tohi mahina 'e hongofulu. 'O kapau leva 'e fiema'u ha taimi fakaloloa, kuopau leva ke fakaha ke 'ilo 'e he tokotaha launga pea mo e LEA pe ko e kautaha 'a e pule'anga 'e fakaha kiai, 'I ha tohi, 'e he kongia koia 'a e USBE ki he 'u Sevesi ki he Ako Makehe. 'I loto 'I he fakangatangata 'o e taimi, 'e hanga 'e he Talekita koia 'a e Siteiti USBE ki he ako Makehe 'o:

1. Fakahoko ha fakatotolo tau'ataaina pe faka e loto ngaue, 'o kapau 'e fakapapau'l 'e he Talekita koia 'o e Ako Makehe 'a e Siteiti USBE 'oku fiema'u ke fakahoko.
2. 'Ave ki he tokotaha launga ha faingamalie ke to e fakahu mai ha to e 'u fakamatala ke tanaki mai, 'o fakafou mai 'l ha lea mai pe ko ha faitohi, fekau'aki mo e tukuaki'l koia 'l he launga.
3. Vakai'l 'a e 'u fakamatala 'oku fekau'aki kotoa pe pea ke fai hano fakapapau'i pe 'oku hanga 'e he LEA 'o maumau'l 'a e 'u fiema'u koia 'a e IDEA pe ko hono ngaue'aki 'a e 'u Lao 'a e USBE ki he Ako Makehe.
4. 'Oatu ha tohi mo e tu'utu'uni ki he tokotaha na'e launga, pea 'ave mo ha tatau ki he Talekita koia 'o e LEA ki he Ako Makehe pea pehee ki he taha 'o e Puleako 'o e ako Fakavahenga pe ko e tokotaha ngaue faka'ofisi 'l he ako 'a e pule'anga, 'aia 'oku ha ai 'a e fakakaukau ki he 'u tukuaki'l takitaha pea 'asi ai mo e:
  - a. 'U mo'oni'l me'a na'e ma'u pea mo e aofangatuku kiai, pea mo e
  - b. 'U 'uhinga koia ki he 'u tu'utu'uni aofangatuku 'a e USBE.
5. Fakangofua hano fakaloloa'l 'a e taimi 'l he malumalu 'o e Lao IV.G.4.aa' e USBE SER 'l he taimi pe 'oku:
  - a. 'Oku 'iai ai ha 'u me'a makehe hoko fakatu'upakee 'l he 'a'apa ki ha fo'i launga pe
  - b. Ko e matu'a tauhi fanau, tokotaha ako ta'u lahi, pea mo e LEA ne kau kiai, te nau loto taha ke fakaloloa 'a e taimi ke fakahoko ha fepotalanoa'aki fakalelei, pe ko ha kau atu ki ha to e 'u founga ngaue ange 'e taha 'oku 'ataa 'l he Siteiti ke tokoni ki hono fakalelei'i 'a e me'a ni .
6. Fakapapau'l 'a e 'u founga ngaue koia 'oku 'aonga ke fakahoko ki hano ngaue'aki ki he tu'utu'uni aofangatuku 'a e USBE, 'o kapau 'e fiema'u, kau kiai mo e 'u 'ekitivitii ke tokoni fakatekinikale, mo alea'l pea mo ha 'u ngaue ke fakatonutonu 'aki ko e 'uhii ke feau'aki,.

Tu'utu'uni Aofangatuku

Ko e tu'utu'uni koia na'e 'oaut fekau'aki mo e launga, ko hono feau'anga ko hono faile ha Ngaue kuo 'osi taimi ke fai fekau'aki mo e Launga 'o makatu'unga 'l he 'uhinga ko e tokotaha mamahi 'oku 'iai 'ene totonu ke faile 'a e Launga koia ki ha ngaue kuo 'osi taimi ke fai 'l he 'isiu 'oku fai ai 'a e ta'efelotoi 'a e paati koeni.

FAILE 'O HA LAUNGA FAKA-SITEITI (34 CFR §300.153).

Ko e launga ko eni kuopau ke fakakau kiai 'a e 'u me'a ko eni:

1. Ha fakamatala mei he LEA pe ko e kautaha 'a e pule'anga 'aia na'e maumau'l 'a e lao koia 'oku fiema'u 'e he IDEA pe ko e 'u lao koia 'a e USBE ki he Ako Makehe.
2. Ko e 'u mo'oni'i me'a koia 'oku fakatefito ai 'a e fakamatala ko eni.
3. Ko e fakamo'oni pea mo e founga fetu'utaki ki he tokotaha na'e launga.
4. Kapau ko e tukuaki'l 'o e maumau'l e lao 'oku fakafekau'aki mo ha tokotaha ako:
  - a. Hingoa mo e tu'asila 'o e nofo'anga 'o e tokotaha ako;
  - b. Hingoa 'o e 'apiako 'oku ako ai 'a e tokotaha ako;
  - c. 'l he keisi koia ko ha tokotaha ako tukuhausia, ko e ha 'a e 'u founga fetu'utaki 'oku 'ataa ki he tokotaha ako pea mo e hingoa koia 'o e 'apiako 'oku ako ai 'a e tokotaha ako;
  - d. Ko ha fakamatala 'o e natula 'o e palopalema 'a e tokotaha ako, ka kiai 'a e 'u mo'oni'i me'a fekau'aki mo e palopalema; pea mo ha,
  - e. Fokotu'u fakakaukau mai ki ha founga ke solova'aki 'a e palopalea ki ha taupotu taha 'e ala 'ilo kiai pea mo faingamalie ke fai 'e he paati 'l he taimi na'e ma'u ai 'a e launga, 'o hangee ko hono fakamatala'l koia 'l he Lao IV.E.1 of the USBE SER.

Ko e launga kuopau ke mahalo'l 'oku ne maumau'l 'a e lao 'aia na'e hoko 'l loto 'l ha ta'u 'e taha kimu'a he 'aho koia na'e ma'u ai 'a e launga.

'Oku 'ikai ke 'iai ha me'a ia 'l he founa ngaue 'a e Siteiti ki he launga 'e fakangangata'l ai 'a e mafai 'o e LEA ke feinga ke solova 'a e maumau lao ko eni 'oku tukuaki'l mai 'o fakahoko hangatonu pe ki he tokotaha launga; ka, 'e kei hoko atu pe 'a e Siteiti ia ke ngaue ki he launga ne 'osi fakahu mai ka e 'oua leva ke 'oatu ha lipooti pe ko ha to e to'o fakafoki 'a e launga.

'U launga Faka-Siteiti pea mo e 'U Founa Ngaue ke fai ki he 'u Hopo

'O kapau 'e ma'u ha launga Faka-Siteiti 'oku fai mai 'l ha tohi, pea ko e me'a ia ke fai ha ngaue kiai fekau'aki mo e hopo 'oku 'l he malumalu 'o e 'u Founa Ngaue Ki he 'U Hopo, pe 'oku 'asi ai ha 'u 'isiu kehekehe ia 'aia ko e taha pe lahi hake ko e kongia ia 'o e hopo koia, 'e tuku leva 'e he USBE ki he tafa'aki ha kongia 'o e launga kuo 'osi fai hano talanoa'l 'l he hopo ka e 'oua leva kuo a'u ki ha aofangatuku. Ko ha 'isiu 'l he launga 'oku 'ikai ko ha kongia ia 'o e hopo ko eni ne 'osi kamata fai 'a e ngaue kiai 'e fakalelei'l 'l 'o ngaue'aki 'a e fakangatangata 'o e taimi pea mo e founa ngaue koia 'oku fakamatala'l 'l he kongia koeni.

'O kapau 'e hoko ha me'a 'l ha launga ne faile 'l he malumalu 'o e kongia ko eni 'aia na'e 'osi fai 'a e sio kiai 'l ha hopo kau kiai 'a e ongo faha'l, pea ko e tu'utu'uni koia na'e fai he hopo 'oku ne ha'l 'a e 'isiu. Kuopau ke fakaha 'e he USBE ki he ongo faha'l, 'a e mo'oni'l me'a koeni. Ko ha launga koia 'oku tukuaki'l ai 'a e tonounou 'a e LEA ke fakahoko ha tu'utu'uni fekau'aki mo e founa ngaue na'e tonu ke fai, ka kuo pau ke fakahu hangatonu ia ki he Talekita Faka-Siteiti koia 'a e USBE ki he 'u Ako Makehe pea ke fakalelei'l 'e he USBE.

Ko e matu'a tauhi fanau pe ko e fanauako koia 'oku ta'u lahi pea mo ha to e taha fakatautaha kehe ange 'oku 'iai ha'ane pikinga, kau kiai 'a e matu'a 'oku ako fakataukei pea mo e 'u senita ma'u'anga fakamatala, 'u senita ki he nofo tau'ataaina, pea mo e 'u kautaha koia 'oku nau fakahoko 'a e tauhi malu mo e 'oatu fale'l, 'u kautaha ki he fakataukei polofesinolo, pea mo ha to e 'u potungau fakafelave'l, 'e fakaha kia kinautolu 'a e 'u founa ngaue koeni:

1. Ko e 'u tohi fakatokanga ki he 'u Founa Ngaue Tauhi Malu 'oku fakahoko 'e he LEA.
2. Presentations and other training events by USBE staff conducted throughout the state.

FOUNGA NGAUE KI HA LAUNGA KUO 'OSI TAIMI KE FAI HA NGAUE KIAI

FAILE HA LAUNGA KUO TAIMI KE FAI HA NGAUE KIAI (34 CFR §300.507 AND 53A-15-305).

Fakalukufua

'Okupehee 'e he falealea koia 'a 'luta ko e lelei taha koia ki he fanauako 'oku 'iai ha'anau fokoutua faingata'a'ia ke fakahoko leva he vave taha 'a e ngaue ki hono solova 'a e fetokehekehe'aki ko eni 'aia na'e mapuna hake mei he 'u polokalama fakaako pea mo e 'u totonu ka e pehee ki he 'u fatongia koia 'a e fanauako 'oku 'iai ha'anau faingata'a'ia, mo 'enau matu'a tauhi fanau, pea mo e 'u 'apiako 'a e pule'anga (53A-15-305(1)).

Kimu'a pea fekumi ki ha hopo pe ko ha to e founa fomolo ange hono siofia 'a e me'ani, ko e ongo fa'ahi koia 'oku fetokehekehe'aki 'i he malumalu 'o e konga koeni 'e fakahoko 'a e ngaue tukuingata ke fakalelei'i'aki 'a e me'a ni, 'e lava 'e ha faha'i 'o kole ha hopo ke fai (53A-15-305(4)).

Ko e ngaue koia kuo totonu ke fai ki ha launga 'o mahalo'i kuo maumau'i'aia na'e hoko 'i loto 'i ha ta'u 'e ua kimu'a he 'aho koia na'e 'ilo ai 'e he matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi pe ko e LEA pe na'e tonu ke fai 'a e ilo ki hengaue hala 'oku fai hono mahalo'i 'a eni kuo ne fa'u 'a e makatu'unga'anga 'o e ngaue koeni ke fai ki he launga, tukukehe kapau ko e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi na'e ta'ofi ia mei he'ene faile koia 'a e launga ke fai kiai ha ngaue ko e 'uhii pe ko ha tonounou 'i ha fakafongia'i 'e he LEA'o 'ikai lava ke solova lelei 'a e palopalema pea fakatupunga ai 'a e launga ke fai ha me'a kiai; pe na'e ta'ofi pe puketu'u 'a e 'u fakamatala mei he matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'aia na'e fiema'u 'i he malumalu 'o e IDEA ke 'oatu ki he matu'a

Fai fale'I mo e Kau Fakafongia Fakalao

Ko kinautolu koia 'oku 'iai ha'anau 'u taukei makehe, kau kiai 'a e kau fai fale'I, 'e ala lava kenau tokoni pe fakafe'ao ki ha taha 'o e ongo faha'I 'I he hopo ka fakahoko. Ko e ongo faha'I 'e ala lava ke:

1. Ke fakafongia'i 'e ha 'ateni loea fakamafai'i ke ngaue fakalao 'I he Siteiti 'o 'luta, pe
2. Fakafongia'I kinautolu, pea ke fokotu'u atu ki ha to e fakafongia ('U lao ki he Pa 'luta 14-102-111, 14-802(c)(8)).

Ngaahi Fakamatala ki he Matu'a

Kuopau ke hanga 'e he LEA 'o fakaha ki he matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'o fekau'aki mo hatokoni fakalao ta'etotongi pe ma'ama'a pea mo ha to e 'u sevesi kehe ange 'oku 'ataa 'I he 'elia 'o kapau 'e kole 'e he matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'a e fakamatala; pe ko e matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi pe ko e LEA na'a nau kole 'a e hopo 'I he malumalu 'o e konga ko eni .

'U LAUNGA KUO TAIMI KE FAI HA NGAUE KIAI (34 CFR §300.508).

Fakalukufua

Kuopau ke 'iai ha founa ngaue 'a e LEA 'oku fiema'u ai ha taha he ongo faha'I, pe ko e 'ateni fakalao 'oku ne fakafongia'I ha paati, ke 'omi ki he paati 'e taha 'a e founa ke ngaue'aki ki he

launga ('aia kuopau ke tauhi molumalu foki).Ko e paati koia 'oku ne faile 'a e ngaue ke fai ki he launga kuopau kenau 'omi ha tatau 'o e me'a ke 'oku fai kiai 'a e launga ki he Talekita Faka-Siteiti 'o e USBE ki he Ako Makehe 'o a'utonu mai, pe ko 'omi he meili 'Amelika, pe fax.'I hono ma'u koia 'a e launga ko eni 'e he taha pe ko e LEA pe ko e Talekita Faka-Siteiti 'o e USBE ki he Ako Makehe, ko e paati koia te ne ma'u te ne fakaha ki he 'u potungae kehe 'I loto 'I ha 'aho ngaue 'e taha, ke fakapapau'I 'oku fakahoko he taimi 'a e ngaue.

Kanoloto 'o e Launga

Ko e tohi launga ke fai ha ngaue kiai kuopau ke kau ai 'a e :

1. Hingoa 'o e tokotaha ako;
2. Tu'asila 'o e 'api 'oku nofo ai 'a e tokotaha ako;
3. Hingoa 'o e ako 'oku ako ai 'a e tokotaha ako;
4. 'I he keisi 'o ha tokotaha ako 'oku tukuhausia pe ko ha to'utupu ('I loto pe 'I he 'uhinga koia 'o e konga 725(2)'I he tokoni 'a e lao koia McKinney-Vento Homeless Assistance (42 U.S.C. §11434a(2)), ko ha 'u fakamatala founa fetu'utaki ki he tokotaha ako, pea mo e hingoa koia 'o e 'apiako 'oku ako ai 'a e tokotaha ako;
5. Ko e fakamatala koia 'o e natula 'o e palopalema 'o ha tokotaha ako 'oku fakafekau'aki mo e me'a 'oku fokotu'u mai pe liliu, kau kiai 'a e 'u mo'oni'I me'a fakafekau'aki mo e palopalema; pea mo e
6. Fokotu'u ke fakalelei'I'aki 'a e palopalema 'o a'u ki ha tu'unga 'oku 'ilo mo tu'u 'ataa ki he paati 'I he taimi koia.

Tohi fakatokanga fiema'u kimu'a 'I ha hopo fekau'aki mo ha ngaue ke fai ki ha launga

'E 'ikai ke 'iai ha hopo 'e fai ma'a ha paati ko e 'uhii ko ha launga ki ha ngaue ke fai ka e 'oua leva kuo hanga 'e he paati koi ape ko e 'ateni fakalao 'oku ne fakafofonga'I 'a e paati 'o faile ha launga ki ha ngaue ke fai 'oku fe'unga mo e ngaahi me'a 'oku fiema'u 'aia 'oku ha atu 'I 'olunga.

Ko e lahi fe'unga 'o e Launga

Ko e launga koia ke fai ha ngaue kiai 'oku fiema'u ' he konga koeni kuopau ke fe'unga tuku kehe kapau na'e ma'u 'e he paati ia 'a e launga ke fai ha ngauepea fakaha ia ki he 'ofisa fai hopo pea mo ha to e paati 'o fakafou he faitohi, 'I loto 'I he 'aho lau tohi mahina 'e 15 'I hono ma'u koia 'o e launga ke fai ha ngaue, pea 'oku tui 'a e paati koia 'oku 'ikai ke fe'unga 'a e launga ki ha ngaue ke fai ia mo e 'u me'a 'oku fiema'u.

'I loto 'I ha 'aho lau tohi mahina 'e nima 'a hono ma'u koia 'o e fakatokanga, 'e fakapapau'I leva 'e he 'ofisa fai hopo 'I he me'a ha mai koia mei he launga ke fai ha ngaue pe 'okutaa 'a e launga koia mo e 'u me'a 'oku fiema'u, pea 'e fakaha leva he vave taha ki he 'u paati 'I ha tohi 'o fekau'aki mo e fakapapau'I koia.

Amendment Fakatonutonu 'o ha Launga

'E lava 'e ha paati 'o fakalelei'I ha launga ki ha ngaue ke fai 'o kapau 'e:

1. Ko e paati kehe 'oku nau 'omi ha ngofua 'I ha tohi pea 'oku 'ave leva 'a e faingamalie ke fakalelei'I'ai 'a e launga ki ha ngaue ke fai, 'o fakafou 'I ha fakataha fakalelei; or
2. Ko e 'ofisa fai hopo te ne 'omi ha ngofua, tuku kehe ko e 'ofisa hopo ia te ne lava pe 'o 'omi ha ngofua ke fakalelei'I 'I ha fa'ahinga taimi pe ka e 'oua 'e to e tomui ange 'I ha 'aho lau tohi mahina 'e nima kimu'a pea kamata 'a e hopo.

'O kapau leva 'e faile mai 'e ha paati ia ha launga kuo 'osi fakalelei'I, ko e taimi ki he fakataha ke fai ai 'a e fakalelei pea mo e taimi ke fakalelei'I ai 'a e launga 'e to e kamata ia mei hono faile koia 'a e launga ne to e fai hono fakatonutonu pe fakalelei'i.

Ko e tali 'a e LEA ki ha Launga ke fai ha ngaue

'O kapau leva ko e LEA ia ne te'eki ke 'ave ha tohi fakatokanga ki he matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi fekau'aki mo e me'a ko eni 'aia ko e kaveinga 'oku ha 'I he launga 'a e matu'a, kuopau leva ke hanga 'e LEA 'I loto 'I ha 'aho lau tohi mahina 'e hongofulu hili hono tali 'a e launga 'o 'ave ki he matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi ha tali 'oku kau kiai 'a e:

1. Fakamatala 'a e 'uhinga 'oku fokotu'u mai ai pe faka'ikai'I ai 'e he LEA ke fai ha ngaue ki he launga ko eni ne 'o hake;
2. Ha fakamatala ki ha to e founa kehe ange 'e fakakau kiai 'a e Timi koia IEP pea mo e 'u 'uhinga koia 'oku faka'ikai'I ai 'a e 'u founa koia;
3. Ko ha fakamatala 'o e founa ngaue ki hono vakai'i, ko hono sivi'I, lekooti, pe ko e lipooti 'e ngaue'aki 'e he LEA ko e makatu'unga'anga 'o e ngaue 'oku fokotu'u atu pe fakafisinga'i; pea mo e
4. Fakamatala ki ha 'u mo'oni me'a kehe 'oku fekau'aki mongaue koia ne fokotu'u atu pe faka'ikai'I 'e he LEA.

'O kapau leva ne te'eki ke 'oatu 'e ha LEA ia ha tohi fakatokanga kimu'a ki he matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi fekau'aki mo e kaveinga koeni 'I he launga na'e 'omi 'e he matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi ka e toki fakahoko pe ia hili hono ma'u 'a e launga, 'e kei lava pe ke pehee 'e he LEA 'o fakaha mai na'e 'ikai ke fe'unga 'a e 'u fakamatala koia na'e 'omi he launga, 'I he 'u me'a na'e totonu ke taau.

Ko e tali 'ae faha'I kehe ki ha Launga ke fai ha ngaue

Ko e paati koia ne nau ma'u 'a e launga ke fai ha ngaue, kuopau 'I loto 'I ha 'aho 'e hongofulu 'I he lau tohi mahinake nau 'ave ki he faha'I 'e taha ha tali 'oku ne fakapatonu ke sio ai ki he 'u 'isiu koia 'oku 'o hake 'I he launga ke fai ha ngaue.

'U FOMU FA'IFA'ITAKI'ANGA (34 CFR §300.509).

Kuo hanga 'e he kau ngaue koia 'a e USBE 'o fa'u ha 'u fomu fa'ifa'itaki'anga ke tokoni ki he matu'a pe ko e fanauako ta'u lahi 'I hono faile ha launga, ko ha launga ki ha hopo ke fai, pea mo hano likuesi ha fakataha ke fai ha talanoa lelei. Ko e 'u fomu ko eni 'oku 'ataa ia 'I he [Utah State Board of Education Special Education Services website](http://www.schools.utah.gov) at <http://www.schools.utah.gov>. Ko e 'u paati 'oku 'ikai ke fiema'u koia ke nau ngaue'aki 'a e 'u fomu fa'ifa'itaki'anga 'a e Siteiti. Ko e matu'a tauhi fanau pe ko e fanau ako ta'u lahi, mo e 'u potungaue 'a e pule'anga, pea mo e 'u paati kehe 'e ala lava kenau ngaue'aki 'a e fomu fa'ifa'itaki'anga totonu 'a e Siteiti pe ko ha to e fomu ange pe ko ha to e me'a fakapepa ange, koloa pe ko e fomu pe ko e me'a fakapepa koia 'oku ngaue'aki ke feau, fakalelei mo taau, 'a e kanoloto 'oku fiema'u ki hono faile koia 'a e launga ke fai ha ngaue, pe ko hono fiema'u ke faile ha launga Faka-Siteiti pe ko hano likuesi 'o e fakataha fakalelei felotoi.

FAKATAHA KE FAKALELEI FELOTOI (34 CFR §300.506).

Fakalukufua

Ko e LEA kotoa pe kuopau ke fakapapau'I ko e founa ngaue 'oku fa'u ia mo fakahoko ke faka'ataa 'a e 'u faha'I ke fakalelei'I mo solova 'a e 'u fetokekehe'aki fekau'aki mo ha fa'ahinga me'a pe 'I he malumalu 'oe IDEA pea mo e 'u lao koia 'a e Ako Makehe ki he USBE, kau kiai 'a e 'u me'a koia ne mapuna hake kimu'a pea faile ha launga ke fai ha ngaue, ke solova 'a e fetokekehe'aki 'o ngaue'aki 'a e founa ngaue koia ke fakataha fakalelei felotoi,.

'U me'a 'e fiema'u

Ko e founa ngaue ko eni kuopau ke fakapapau'l ko e founa ngaue koia ke fakataha fakalelei felotoi:

1. 'Oku fakahoko 'l he fili tau'ataaina pe mei he tafa'aki 'a e ongo faha'i;
2. 'Oku 'ikai ngaue'aki ke faka'ikai'l pe toloi 'a e totonu 'a e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi ki ha hopo ko e 'uhii ko ha launga 'a e matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi, pe ko hano faka'ikai'l ha to e 'u totonu kehe 'oku ma'u 'l he malumalu 'o e IDEA; pea mo e
3. Fakahoko 'o e me'a ni 'e fakahoko 'e ha tokotaha 'oku taukei pea 'oku 'ikai ke kau ki ha faha'l 'aia kuo 'osi ako'l 'l he 'u founa ngaue fakataha fakalelei.

Ko e LEA 'e lava kenau fa'u ha founa ngaue ke 'oatu ai ki he matu'a tauhi fanau pe ko e fanauako ta'u lahi pea mo e 'u 'apiako ke nau fili ke 'oua ten au ngaue'aki 'a e founa ngaue fakataha fakalelei felotoi ko ha faingamalie ia ke felongoaki ai, 'l ha taimi mo ha feitu'u 'oku lelei ki he matu'a mo e fanauako ta'u lahi, ka e pehee ki ha faha'l 'oku 'ikai ke 'iai ha'ane kakunga 'e taha pea 'oku 'l he malumalu 'oalepau mo ha kautaha taau makehe ke fakahoko 'a e fakalelei ki he fetokehekehe'aki, pe ko hano fakataukei'l 'o ha matu'a tauhi fanau pea mo e senita koia ma'u'anga fakamatala pe ko e senita ki he komiunitii 'o fekau'aki mo e 'u ma'u'anga fakamatala ki he matu'a 'l he Siteiti; pea 'e lava 'o fakamatala'l ai 'a e 'u penefiti 'o e, mo hono faka'ai'ai ke ngaue'aki 'a e, founa ngaue ki he fakataha fakalelei felotoi ki he matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi.

Ko e talekita Faka-Siteiti koia 'a e USBE ki he Ako Makehe pe ko e tokotaha ngaue fakatisaini 'oku ne tauhi 'a e lisi 'o e ni'ihii fakatautaha 'oku ma'u 'a e taukei fakahoko fakataha fakalelei felotoi pea ne 'ilo foki ki he lao pea mo e ngaahi tu'utu'uni fakalao fekau'aki mo hono fakahoko koi a 'o e ako makehe pea mo e 'u sevesi fekau'aki.

Ko e Talekita Faka-Siteiti koia 'a e USBE ki he Ako Makehe pe ko e tokotaha ngaue fakatisaini te ne fili 'a e kau fakahoko fakataha fakalelei felotoi 'l ha founa fili pe, 'o 'ai ke nau vili pe ko ha to e founa ange 'oku 'ikai ke 'asi ha kau ki ha faha'i.

'E fua 'e he USBE 'a e fakamole koia ki he founa ngaue ke fai 'a e fakataha fakalelei felotoi, kau kiai 'a e 'u fakamole koia 'o e 'u fakataha 'oku 'osi fakamatala'l koia 'l he konga ko eni.

Ko e konga takitaha 'l he founa ngaue koia 'o e fakataha fakalelei felotoi kuopau ke fokotu'utu'u ia 'l ha founa taimi lelei pea ke fakahoko foki ki ha feitu'u 'oku 'ataa ki he 'u paati kotoa 'oku kau ki he fetokehekehe'aki.

Kapau leva 'e fakalelei'l 'e he ongo paati ia 'a e fetokehekehe'aki 'l he founa ngaue ko eni 'o e fakataha fakalelei felotoi, pea kuopau leva ke fakahoko 'e he ongo paati ha alepau fakataha 'e:

1. 'E fokotu'u kimu'a ai 'a e fakalelei koia pea fokotu'u ai 'a e 'u talanoa kotoa pe na'e hoko lolotonga 'a e ngaue koia ki he fakataha fakalelei felotoi pea ke tauhi ke malu pea 'e 'ikai ke lava ke ngaue'aki ko ha fakamo'oni 'l ha fa'ahinga ouau hop ope ko ha ouau fakasivile 'e mapuna hake mei he fetokehekehe'aki ko eni; pea
2. 'E fakamo'oni ai 'a e matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi pea mo ha fakafofonga 'o e LEA 'aia 'oku 'iai hano mafai ke fakataha'l 'a e ngaue ni.

Ko ha alepau fai 'ihe tohi pea 'osi fakamo'oni nima kia 'I lalo 'I he palakalafi ko eni 'e fakahoko ko e lao 'I ha fa'ahinga Fakamaau'anga Faka-Siteiti pe 'o ha kau sula taukei pe ko ha fale hopo fakavahenga 'o 'Amelika.

Ko e 'u talanoa koia na'e fakahoko lolotonga 'a e polokalama 'o e fakataha fakalelei felotoi kuopau ke tauhi ke malu pea 'e 'ikai malava ke ngaue'aki ko ha fakamo'oni 'I ha fa'ahinga me'a pe 'e hoko mai ko ha hop ope ko ha fa'ahinga ouau fakasivile pe ko ha fa'ahinga fakamaau'anga fakafetulolo pe ko ha Fakamaau'anga Faka-Siteiti.

Ko e 'ikai ke kau ki ha faha'I 'a e tokotaha 'oku ne fakahoko 'a e fakataha fakalelei felotoi

Ko ha tokotaha 'oku ne fakahoko 'a e ngaue ko e tokotaha fakahoko fakataha fakalelei felotoi:

1. Kuopau ke 'ikai ko ha tokotaha ngaue ia 'a e USBE pe ko e LEA 'aia 'oku kau ki he ako pe tauhi 'o e tokotaha ako, and
2. 'Oku 'ikai ke 'iai ha'ane manako fakaetautaha pe fakapolofesinolo 'e fepaki pea mo e taumu'a 'a e fakatautaha.

Ko ha tokotaha 'oku ne hoko 'o taau pe paasi ke hoko ko ha tokotaha fakahoko fakataha fakalelei felotoi pea 'ikai ko ha tokotaha ngaue 'a e LEA pe ko e USBE ko e 'uhii pe he 'oku totongi ia 'e ha potungauke ke hoko ko ha tokotaha fakahoko fakataha fakalelei felotoi.

FOUNGA NGAUE KE FAI FAKALELEI (34 CFR §300.510).

Fakataha ke Fakalelei

'I loto 'I ha 'aho lau tohi mahina 'e 15 'a hono ma'u koia 'o e tohi fekau'aki mo e launga koia 'a e matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi, pea kimu'a 'I hono fakahoko ha hopo, kuopau ke hanga 'e he LEA 'o toloi 'a e fakataha mo e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi pea mo e memipa fekau'aki pe ko e kau memipa 'o e Timi IEP 'aia 'oku 'iai 'a 'enau 'ilo fakapatonu ki he 'u mo'oni'I me'a 'oku ho'ata hake 'I he launga ke fai ha ngaue 'o pehee:

1. Fakakau kia ha tokotaha fakafofonga 'o e Lea 'oku 'iai hano mafai ke fai tu'utu'uni ko e konga 'o e kautaha; pea
2. 'E ala lava ke 'oua 'e fakakau ha tokotaha 'ateni fakalao 'a e LEA tuku kehe 'o kapau 'e fakafe'ao mai 'e ha 'ateni fakalao 'a e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi.

Ko e taumu'a koia 'o e fakataha ki he matu'a tauhi fanau 'o e tokotaha ako pe ko e tokotaha ako ta'u lahi ke talanoa'I 'a e launga ke fai ha ngaue, pea mo e 'u mo'oni'i me'a 'oku ne fa'u 'a e makatu'unga'anga 'o e launga ke fai ha ngaue.

Ko e fakataha ko eni ke fakalelei 'e fiema'u ia ke 'oua 'e fakahoko 'o kapau ko e matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi pea mo e LEA 'oku nau felotoi 'I ha faitohi ke kaniseli 'a e fakataha, pe kuo felotoi 'a e matu'a tauhi fanau mo e tokotaha ako ta'u lahi mo e LEA ke ngaue'aki 'a e founga ngaue koia fakataha fakalelei felotoi.

Ko e matu'a tauhi fanau mo e LEA 'e fakapapau'I 'a e kau memipa fekau'aki 'o e Timi IEP ke kau mai ki he fakataha.

Taimi 'o e Fakalelei

'O kapau leva ne te'eki ke fakalelei'I 'e he LEA ia 'a e launga ke fai ha ngaue ke fakafiemalie ki he matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'I loto 'I ha 'aho lau tohi mahina 'e 30.

Tuku kehe 'a e taimi kuo felotoi fakataha ai 'a e ongo paati ke kaniseli 'a e founa ngaue fakalelei pe ko hano ngaue'aki 'o e fakataha fakalelei felotoi, ko e tonounou koia 'a ha matu'a tauhi fanau ke faile 'a e launga ke fai ha ngaue ke kau ki ha fakataha fakalelei 'e toloi ai 'a e taimi lelei koia ki he ngaue ke fakalelei pea mo e hopo ka e 'oua leva ke fai 'a e fakataha.

'O kapau ko e LEA 'oku 'ikai ke malava ke ma'u 'a e kau mai koia 'a e matu'a tauhi fanau ki he fakataha ke fakalelei hili ha 'u feinga taimi lahi ne 'osi fai pea (lekooti), 'e lava leva 'e he LEA 'o, 'I he faka'osi'osi 'a e 'aho 'e 30, likuesi ki ha 'ofisa fai hopo ke fakata'e'aonga'I 'a e launga 'a e matu'a tauhi fanau.Kapau leva 'e tonounou 'a e LEA ke fakahoko 'a e fakataha fakalelei 'I loto 'I he 'aho 'e 15 'a hono ma'u 'a e tohi fakatokanga 'o e matu'a pe tokotaha ako ta'u lahi 'e lava leva ke fai ha fekumi ki ha polokalama ke tokoni 'a ha 'ofisa fai hopo ke kamata 'a e ngaue koia ki he taimi 'o e hopo.

Ko e taimi koia 'aho 'e 45 ki he ngaue ki he hopo 'e kamata ia 'I he 'aho hili pe 'a e hoko 'a e taha 'o e 'u me'a ko eni 'I lalo:

1. 'E felotoi loua 'a e ongo paati 'I ha tohi ke kaniseli 'a e fakataha ke fakalelei;
2. Hili 'a e kamata koia 'a e fakatha ki he fakalelei felotoi pe ko e fakataha ke solova, ka kimu'a pea 'osi 'a e 'aho 'e 30, ko e faha'I koia ne felotoi 'I he faitohi 'e 'ikai pe ke 'iai ha faingamalie ia ki ha felotoi;
3. 'O kapau leva 'e felotoi 'a e ongo paati 'I ha tohi ke hoko atu 'a e fakataha fakalelei felotoi 'I ha hili 'a e 'aho 'e 30 'o e taimi ne tonu ke fai ai 'a e fakalelei, ka kimui ange ia kuo to e holomui 'a e matu'a ia pe ko e tokotaha ako ta'u lahi pe koLEA mei he fakataha fakalelei felotoi .

Tohi Aleapau ke Fakalelei

'O kapau kuo a'u ki ha felotoi fakalelei 'I ha fetokehekehe'aki 'I he fakataha, ko e ongo paati koia kuopau ke na fakahoko ha aleapau fakalao fakataha 'o fakamo'oni ai 'a e ongo matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi pea mo ha fakafofonga 'o e LEA 'aia 'oku 'iai hano mafai ke fakataha'I 'a e LEA pea moia 'e fakahoko fakalao leva ia 'i ha fa'ahinga fakamaau'anga Faka-Siteiti pe 'o ha kau sula taukei pe ko ha fakamaau'anga fakavahenga 'o 'Amelika.

Taimi Aleapau ke to e Vakai'i

'O kapau leva 'e fakahoko 'e he ongo paati ha aleapau, 'e lava 'e ha paati 'o fakata'e'aonga'I 'a e aleapau 'I loto 'I ha 'aho ngaue 'e tolu mei he 'aho na'e tuku mai ai 'aaleapau.

'U HOPO 'O E 'U LAUNGA KE FAI HA NGAUE KIAI

HOPO KE FAKAHOKO 'IKAI FAKAKONGA PE FAKAFAHA'I (34 CFR §300.511).

'I he taimi koia 'oku faile ai ha launga, ko e matu'a tauhi fanau mo e tokotaha ako ta'u lahi pe ko e LEA 'oku kau kiai 'I he fetokehekehe'aki kuopau ke 'iai ha faingamalie ke fai ai ha hopo 'oku 'ikai ke fakakonga pe fakafaha'i.

Ko e talekita Faka-Siteiti koia 'a e USBE ki he Ako Makehe te ne hanga 'o tokanga'i 'a e 'u hopo kotoa pe 'oku te u ke fai ke fakapapau'I 'oku muimui pau ki he 'u founga ngaue 'oku fiema'u.

'Ofisa Fai hopo 'Ikai fakafaha'i

Ko e Talekita Faka-Siteiti koia 'a e USBE ki he Ako Makehe pe ko e tokotaha tisaini ten a faka-fatongia'I ha 'ofisa fai hopo 'o makatu'unga pe 'I ha fili (ke vilo) pea ke muiaki 'a e 'u founga ngaue 'a e USBE.

'I he si'isi'i taha, ko e 'ofisa fai hopo:

1. 'O 'ikai ko ha tokotaha ngaue 'a e USBE pe ko e LEA 'oku kau ki he ako pe ko e tauhi 'o e tokotaha ako; pe
2. Not be a person having a personal or professional interest that conflicts with the person's objectivity in the hearing 'Ikai ko ha tokotaha 'oku 'iai ha'ane fa'ahinga manako;
3. Ma'u 'a e 'ilo 'o e, pea mo e taukei ke mahino'I, pea mo hono fakahoko 'a e 'u lao 'a e IDEA pea mo e Ako Makehe 'a e USBE, 'u lao 'oku fakafekau'aki mo e Fetulolo mo e Siteiti ki he IDEA pea mo hono fakamatala'I fakalao 'o e IDEA 'e he 'u Fale hopo Fetulolo mo e Siteiti;
4. Ma'u 'a e 'ilo mo e taukei ke fakahoko'aki 'a e 'u hopo 'o fakatatau ki he tu'unga taau ki he ngaue fakalao; pea
5. Ma'u 'a e 'ilo mo e taukei ke fakahoko 'aki mo fa'u 'a e 'u tu'utu'uni fakatatau ki he tu'unga taau ki he ngaue fakalao.

Ko ha tokotaha 'oku ne ma'u 'a e taukei ke fakahoko 'a e hopo 'oku 'ikai ko ha tokotaha ngaue 'a e kautaha ko e 'uhii pe he koia 'oku totongi 'e he kautaha ke fakahoko 'a e ngaue ko e 'ofisa fai hopo.

Kaveinga 'o e Hopo ke fakahoko

Ko e paati 'oku kole koia 'a e hopo ke fai 'e 'ikai lava ke 'o hake 'a e 'u 'isiu 'I he hopo na'e 'ikai ke 'o hake 'I he launga, tuku kehe kapau na'e loto kiai 'a e paati 'e taha.

Ko e taimi ke kole ai ki ha hopo

A parent or adult student or LEA must request an impartial hearing on their due process complaint within two years of the date the parent or adult student or LEA knew or should have known about the alleged action that forms the basis of the due process complaint Ko ha matu'a pe ko ha tokotaha ako ta'u lahi pe ko e LEA kuopau ke likuesi ha hopo ta'efakakonga 'I he'enua launga ke fai ha ngaue 'I loto he ta'u 'e ua 'o e 'aho koia na'e 'ilo ai 'e he matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi pe ko e LEA pe ko e taimi na'e tonu ke 'ilo ai 'a e ngaue 'oku tukuaki'I 'a eni 'oku ne fakatupunga koia 'a e launga .

Makehe ange ki he Taimi ke fakahoko ai

Ko e taimi koia'oku fakamatala'I 'I he Lao IV.M.6 'oku 'ikai ke fekau'aki ia ki ha matu'a pe ko ha

tokotaha ako ta'u lahi 'o kapau ko e matu'a pe ko e tokotaha ako na'e ta'ofi pe tapui ia mei hono faile 'a e launga ke fai ha ngaue ko e 'uhii ko e taimi koia 'oku fakamatala'i 'I he lao IV.M.6 'oku 'ikai ke 'ai ia ki he matu'a tauhi fanau koia pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'o kapau ko e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi na'e tapui ia mei hono faile 'a e launga ke fai ha ngaue ko e 'uhii ko e:

1. Ko ha 'u fehalaaki tefito he fakafofonga 'e he LEA 'o pehee kuo 'osi solova 'a e palopalema 'o fakatupunga ai 'a e launga ko eni ki ha ngaue ke fai; pe
2. Ko hono puke tu'u koia 'e he LEA 'a e 'u fakamatala mei he matu'a pe ko e fanauako ta'u lahi 'oku fiema'u ke 'oatu ki he matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi.

'U TOTONU KI HE HOPO (34 CFR §300.512).

Fakalukufua

Ko ha fa'ahinga paati pe ki ha hopo pe ko ha tohi tangi 'oku 'iai 'a e totonu ke:

1. Ke fakafe'ao atu mo fale'l 'e he taha fai fale'l pea mo e fakatautaha 'aia 'oku 'iai ha'anau 'ilo makehe pe ako taukei 'o 'a'apa ki he 'u palopalema 'o e fanauako 'oku 'iai ha'anau fokoutua faingata'a'ia;
2. Ko e fakamo'oni pau lolotonga pea mo fakamaau'l, tau'aki sivi, pea mo fakafetau ki he kau 'a e kau fakamo'oni;
3. Tapui 'a hono fakafe'iloaki 'a e fakamo'oni 'I he hopo 'aia na'e te'eki ke fakaha ia ki he paati 'I ha 'aho ngaue 'e nima 'a e si'isi'l taha kimu'a he hopo;
4. 'Ai ke ma'u mai ha lekooti 'o e hopo faka e tohi, 'I he fili pe 'a e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi, faka'eletolonika, lekooti faka'auliliki 'a e lea kotoa pe 'o e hopo; pea
5. Ma'u mai ha lekooti faka e tohi, 'I he fili pe 'a e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi, faka'elekitolonika 'a e 'u me'a na'e ma'u ko e 'u mo'oni'l me'a pea mo e 'u tu'utu'uni.

Ko hano to e tanaki atu 'a hono fakaha koia 'o ha 'u Fakamatala

Ko ha 'aho ngaue si'isi'i taha 'e nima kimu'a he 'aho hopo, 'e fiema'u ai 'a e paati takitaha ke fakaha ki he 'u paati kehe 'a e 'u me'a kotoa na'e vakai'i na'e fakakakato 'I he 'aho mo e fokotu'u 'o makatu'unga he 'u me'a 'oku fokotu'u mai 'e he paati 'o pehee ko e me'a ia 'oku nau fakana'una'u ke ngaue'aki 'I he hopo.

Ko ha 'ofisa fai hopo 'e ala lava ke ne tapui ha paati mei hono fakafe'iloaki 'a e 'u me'a ne fai hono vakai'i pe fokotu'u mai ka na'e 'ikai ke fakaha 'I ha 'aho ngau si'isi'l taha ko e 'aho 'e nima kimu'a he hopo pea 'ikai ke ma'u ha fakangofua mei he paati 'e taha.

'U totonu 'a e Matu'a 'I he 'u Hopo

Ko e ngaahi matu'a pe ko e fanau ako ta'u lahi 'oku kau ki he 'u hopo kuopau ke 'aonge 'a e totonu ke:

1. Ke kau atu 'a e tokotaha ako koia 'oku fai kiai 'a e hopo;
2. Faka'ataa 'a e hopo ki he kakai; pea
3. Ke 'oatu 'a e lekooti koia 'o e hopo mo e 'u mo'oni'l me'a na'e ma'u pea mo e 'u tu'utu'uni na'e fakahoko 'o ta'etotongi pe ki he matu'a.

'U TU'UTU'UNI 'O E HOPO (34 CFR §300.513).

Tu'utu'uni 'a e 'Ofisa Fai hopo

Ko e tu'utu'uni fakapapau'l koia 'e he 'ofisa fai hopo pe 'e ma'u 'e he tkotaha ako 'a e FAPE kuopau ke fakatefito ia 'I he 'u makatu'unga mahu'inga.

'I he 'u me'a koia fekau'aki mo hono tukuaki'l 'oku ngali 'iai ha ngaue 'oku maumau lao, 'e ngali ke ma'u 'e he 'ofisa fai hopo ia na'e 'ikai ke ma'u 'e he tokotaha ako ia 'a e FAPE ko e 'uhii ko e tonounou 'I he founa ngaue:

1. Fakafe'atungia'l 'a e totonu 'a e tokotaha ako ki ha FAPE;
2. Na'e fakafe'atungia'l lahi 'a e 'u faingamalie 'ae matu'a pe ko e fanau ako ta'u lahi ke kau ki he ngaue ko hono fa'u 'a e 'u tu'utu'uni 'o fekau'aki mo hono 'oatu 'o ha FAPE; pe
3. Ko ha hoko ai ha holo ki lalo 'a e faingamalie fakaako.

'Oku hala ha me'a 'I he kongā ko eni 'e ala faka'uhinga'l lelei ke ne ta'ofi ai 'a e 'ofisa fai hopo mei ha fekau'l ha LEA ke muiaki pau 'a e 'u fiema'u koia ki he founa fakahoko ngaue.

Ko ha kole makehe ki ha Hopo ke fai

Ko ha matu'a tauhi fanau pe ko ha tokotaha ako ta'u lahi 'oku 'iai 'a 'ene totonu ke faie ha launga ke fai ha ngaue makehe ki ha 'isiu kehe ia mei he launga kuo 'osi 'oatu ke fai 'a e ngaue kiai pea na'e 'osi faile ia.

Ko e 'u ola ne ma'u pea mo e Tu'utu'uni kuo 'omai ki he kau Penolo Fai Fale'l mo e Kakai Fakalukufua

Ko e Talekita Faka-Siteiti koia 'a e USBE ki he Ako Makehe, hili hono faka'auha koia ha 'u fakamatala 'e ala lava ke 'ilo'aki kita, kuopau:

1. 'Oatu 'a e 'u me'a na'e ma'u pea mo e 'u tu'utu'uni ki he launga kuo taimi ke fai ha ngaue kiai ki he Penolo Fale'l koia 'a 'luta ki he Ako Makehe pe 'oku 'iloa fakanounou ko e (USEAP); pea
2. 'Ai 'a e 'u me'a na'e ma'u koia pea mo e 'u tu'utu'uni ke 'ataa ki he kakai 'I he 'initaneti.

AOFANGATUKU 'O E TU'UTU'UNI (34 CFR §300.514).

Ko ha tu'utu'uni kuo fakahoko 'I ha hopo na'e fai ko e aofangatuku ia tukukehe kapau 'e to e tohi tangi atu ha paati ia na'e kau he hopo ki he tu'utu'uni ki ha ngaue fakasivile.

KO E 'U ME'A 'OKU FUA TAUTAU'AKI 'A HONO FAKAHOKO 'A E NGAUE FAKALAO FAKA-SITEITI (34 CFR §300.537).

'I kai malava ke matatali 'a hono 'oatu koia 'a e ngaahi tu'utu'uni fakasula 'o ha aleapau 'I ha tohi 'o a'u kiai ko e ola ia 'o ha talanoa fakalelei felotoi pe ko ha fakataha ke solova, 'oku 'ikai p eke 'iai ha me'a ke ne fakafe'atungia'l 'a e USBE mei hono ngaue'aki 'a e 'u me'afua tautau kehe ke fekumi ai ki he founa ke fakahoko fakalao ai 'a e aleapau, 'o makatu'unga pe ko hono ngaue'aki koia 'o e 'u me'a fua tatau koia 'oku 'ikai ke tu'utu'uni pau pea 'oku 'ikai ke ne toloi pe fakafe'atungia'l ha paati 'a e totonu ke kumi ki hano fakahoko fakalao 'a e tohi aleapau 'I he fakamaau'anga Siteiti 'o ha kau taukei fakasula pe ko ha fale hopo fakavahenga 'o 'Amelika.

TAIMI MO E FAINGOFUA 'O E HOPO (34 CFR §300.515).

Ko e talekita Faka-Siteiti koia 'a e USBE ki he Ako Makehe pe ko e tokogtaha tisaini kuopau ke fakapapau'l 'e 'ikai to e tomui ange 'I ha 'aho lau tohi mahina 'e 45 hili 'a e 'osi 'a e taimi 'o e 'aho sio tohi mahina 'e 30 ko e taimi 'o e feinga ke solova, pe ko hano to e fakalelei'l 'a e taimi ko e ola mei he ngaue ke feinga ke solova:

1. Ko ha tu'utu'uni aofangatuku kuo a'u kiai 'I ha hopo, pea
2. Ko e tatau 'o e tu'utu'uni 'oku 'osi meili'l ki he 'u paati takitaha.

'E malava 'e ha 'ofisa fai hopo 'o tuku ha faingamalie pau ke fakaloloa'I ai 'a e taimi koia 'I ha likuesi ha taha 'o e ongo paati.

Ko e hopo takitaha 'e vakai'I kehekehe pe 'o kau kiai 'a e tau lau ngutu pea kuopau ke fakahoko 'I ha taimi mo ha feitu'u 'oku faingamalie fe'unga ki he matu'a tauhi fanau mo e toktoaha ako 'oku kau.

'U hopo ke fai fakavaveve'i

Ko e founga ngaue koia ki hano fakavave'I ha 'u hopo ko e 'uhii ko ha likuesi mei ha taha 'o e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi pe ko ha LEA 'I he 'u me'a 'oku ha atu 'I lao (§300.532):

1. Ko e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'oku 'ikai tui ia ki ha tu'utu'uni ke ako'I tautea 'o iku ki hano 'oatu ki ha feitu'u (kau kiai 'a e fokotu'utu'u fakataimi makehe ki he 'u me'a fakaako[IAES]) decision, or the manifestation determination.
2. 'Oku tui 'a e LEA ko hono tauhi koia 'a e tu'unga fakaako lolotonga 'a e tokotaha ako hili ha ouau tautea ako'I 'I he§300.530 mo e§300.531'oku ngalingai ke ola ia 'I ha lavea 'a e tokotaha ako pe ko e ni'ihiki kehe.

Ko e 'u hopo koia na'e fiema'u ke fai fakavaveveve 'I loto 'I ha 'aho 'e 20 'o e 'aho koia na'e faile ai 'a e launga ('o fakafehoanaki mo e 'u me'a 'oku fiema'u koia ki he ngaue ke fai 'o e IV.J). Kuopau ke fakapapau'i 'e he 'ofisa fai hopo 'I loto 'I he 'aho ako 'e hongofulu hili 'a e hopo.

Tuku kehe pe kapau 'e loto 'a e matu'a ia pe ko e tokotaha ako ta'u lahi pea mo e LEA 'I ha faitohi ke kaniseli 'a e fakataha ke solova pe ko e felotoi ke ngaue'aki 'a e founga ngaue koia fakataha fakalelefelotoi 'aia 'oku fakamatala'I 'I he §300.506, ko ha fakataha fakalelei ke solova 'e pau ke fakahoko 'I loto 'I he 'aho 'e fitu hono ma'u koia 'a e tohi fakatokanga 'o e launga ke fai ha ngaue, pea ke hoko atu leva hono fai 'a e hopo tuku kehe kapau ne 'osi solova 'a e me'a ia ko eni pea fakafiemalie ki he ongo paati loua 'I loto 'I ha 'aho 'e 15 'I hano ma'u koia 'a e launga ke fai ha ngaue.

NGAUE FAKASIVILE (34 CFR §300.516).

Fakalukufua

Ka 'iai ha paati ia 'oku loto mamahi ko e 'uhii ko e 'u ola koia pea mo e tu'utu'uni pea ko e 'uhii ko e 'ikai ke 'iai ha totonu ke tangi, pea ko e paati 'oku mamahi 'I he me'a ne ma'u pea mo e tu'utu'uni, 'oku 'iai 'a e totonu ke 'omi ha ngaue fakasivile 'o 'a'apa ki he tohi fakatokanga fekau'aki mo e launga ke fai ha ngaue.Ko e ngaue ne mei lava ke 'omi 'I ha fa'ahiga fakamaau'anga Fala-Siteiti pe 'oku 'iai 'a e taukei fakasula, pe ko ha fakamaau'anga 'I 'Amelika, 'o 'ikai to e fai ha tokanga ki he lahi 'o e me'a 'oku fai ai 'a e fetokehekehe'aki.Ko e ngaue fakasivile 'e ala lava ke faile 'I ha falehopo fakasiteiti pe fakafetulolo, 'o kapau 'e fai ha tangi ki ha fale hopo siteiti, ko e tangi kuopau ke fakafonu 'I loto 'I he 'aho 'e 30, 'o e 'aho koia na'e fai ai a' e tu'utu'uni ki he hopo.Ko e hopo fetulolo ia 'e ala lava ke fakahoko ia ki he taimi tatau pe.

'U Founga Ngaue To e Tanaki Atu

'I ha fa'ahinga ngaue fakasivile pe ko e fale hopo,:

1. 'E tomu'a ma'u 'a e 'u lekooti koia ke fakahoko 'aki 'a e ngaue faka'ofisi;
2. Fanongo ki ha to e 'u fakamo'oni 'e tanaki mai 'I he kole 'a ha paati; pea
3. Fakatefito 'ene faitu'utu'uni mei he lahi ange 'a e fakamooni, pea foaki 'a e faingamalie 'oku lava ai 'e he falehopo 'o fakapapau'I pe 'oku taau.

Ko e Mafai 'o e Fale Hopo

Ko e 'u fale hopo fakavahenga 'a 'Amelika 'oku 'iai honau mafai ke fai ha ngaue 'I he malumalu 'o e Ngaue Tauhi malu 'a e IDEA 'o 'ikai fai ha lau ia ki he lahi 'o e me'a 'oku fai ai 'a e fetokehekehe'aki .

Ko e Lao 'o e Fa'unga

'Oku 'ikai ke 'iai ha me'a 'I he konga koeni 'oku ne ta'ofi pe fakangata 'a e 'u totonu, 'u founa ngaue, pea mo e 'u founa solova'anga 'oku 'ataa 'I he malumalu 'o e Konisitutone, Pea mo e Lao 'a 'Amelika ki he kau faigata'a'ia 'o e 1990, fakahingoa ko e V 'o e fakaakeake 'o e 1973, pe ko e 'u lao Fetulolo kehe 'o malu'i ai 'a e 'u totonu 'a e'u fanauako 'oku 'iai ha'anau fokoutua faingata'a'ia, tukukehe pe kimu'a 'I hono faile koia ha ngaue fakasivile 'I he malumalu 'o e 'u lao ko eni 'o kumi ki ha faingamalie 'oku to e 'ataa he malumalu 'o e Ngaue Ki he Tauhi Malu 'a e IDEA, Ko e founa ngaue koia kuopau ke 'ai ke lava lelei 'o a'u ki he tu'unga tatau 'e fiema'u koia kapau na'e 'omi 'a e ngaue ni 'I he malumalu 'o e Konga 615 'o e IDEA.

'U TOTONGI 'A E KAU 'ATENI FAKALAO (34 CFR §300.517 AND 53A-15-305(7)).

Fakalao

'I ha fa'ahinga ngaue pe 'o hange ko hano 'omi 'a e fatongia 'I he malumalu 'o e Founa Ngaue ki he Tauhi Malu 'a e IDEA, ko e falehopo, 'I hono mafai pe 'ona, 'e ala lava ke ne 'oatu ha 'u totongi faka'ateni fakalao fe'unga ko e konga 'o e 'u fakamole

1. Ki he faha'l koia na'e ikuna 'aia ko e matu'a tauhi fanau 'o ha tokotaha ako 'oku 'iai hano fokoutua faingata'a'ia pe ko ha tokotaha ako ta'u lahi;
2. Ki ha paati na'e ikuna 'aia ko e USBE pe ko e LEA 'o fehanga'angai mo e 'ateni fakalao 'a ha matu'a pe ko ha tokotaha ako ta'u lahi 'aia na'e faile 'a e launga pea fakatupunga ai 'a e 'u founa ngaue 'oku 'ikai hano tomu'a pe mahu'inga, ta'e'uhinga, 'ikai ha fa'unga, pe 'oku fehanga'angai mo e 'ateni fakalao 'a e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'aia 'oku hokohoko atu ke kei launga hili 'a e sio ki he launga 'a e ha mahino mai 'a e 'ikai 'iai hano fu'u mahu'inga, ta'e 'uhinga pe 'ikai 'iai ha makatu'unga;
3. Pe ki ha ikuna 'a e USBE pe ko e LEA 'o fehanga'angai mo e 'ateni fakalao 'a e matu'a, pe ko e tokotaha ako ta'u lahi, pe ko e fehanga'angai mo e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi, 'o kapau ko e kole 'a e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi ki ha hopo ke fai pe ko ha toutou fakahoko ha me'a ko e 'uhii ko ha ngaue na'e fakahoko 'I ha taumu'a ta'etaau, hangee ko e fakahoha'asi, ke fakatupunga ha toloi ta'efiema'u, pe ko ha fakautuutu ki 'olunga 'a e mahu'inga fakamole ki he toutou launga ta'e fu'u fiema'u.

Ko e 'u pa'anga koia 'I he malumalu 'o e IDEA 'e 'ikai malava ke ngaue'aki ke totongi 'a e 'u totongi 'a e 'ateni fakalao pe ko e 'u fakamole 'a ha paati felave'I mo ha ngaue pe ko ha hopo ke fai. 'E ala lava 'a e LEA 'o ngaue'aki 'a e pa'anga 'I he malumalu 'o e IDEA ki hono fakahoko ha ngaue pe ko ha hopo 'I he malumalu 'o e Ngaue Ki he Malu 'o e IDEA.

Ko hono 'oatu 'o e 'u totongi

'Oku 'oatu 'e he falehopo 'a e 'u totongi faka'atu'l 'a e kau 'ateni fakalao 'o tu'unga tatau mo e 'u me'a ko eni 'I lalo:

1. Ko e 'u totongi 'oku 'oatu kuopau ke fakatefito ia 'I he 'u tu'unga koia 'oku fai'aki 'a e totongi 'I he komiunitii 'aia ko e ngaue pe ko e kamata'l 'o ha ngaue na'e mapuna ki he fa'ahinga sevesi mo hono kanoloto ke fakalelei'i.
2. 'Ikai ke 'iai ha ponasi pe ko ha liuliunga 'e ngaue'aki ki hano fika'l 'o e totongi 'e 'oatu.
3. Ko e 'u totongi koia 'a e 'ateni fakalao 'e 'ikai malava ke 'oatu pea mo ha 'u totongi

fakafekau'aki 'a ia 'e 'ikai lava ke fai hano totongi huhu'l 'l ha fa'ahinga ngaue pe ko hano kamata'l ha ngaue ki he 'u sevesi na'e fakahoko hokohoko ki he taimi 'o ha 'ofa ne 'l ha tohi ke fakalelei ki ha matu'a pe ko ha tokotaha ako ta'u lahi kapau na'e:

- a. Ko e 'ofa na'e fa'u ia 'l loto 'l ha taimi 'oku ha 'l he lao 68 'a e 'u Lao Fetulolo 'o e Ngaue Faka-Sivile pe, 'l he keisi koia 'o e ngaue faka'ofisi, 'l ha fa'ahinga taimi laka hake he 'aho lau tohi mahina tu'o hongofulu kmu'a 'l he kamata 'a e ngaue kiai;
  - b. Pea ko e 'ofa pe fokotu'u mahu'inga koia 'e 'ikai ke tali ia 'l loto 'l he 'aho lau tohi mahina 'e hongofulu; pea
  - c. Ko e fale hopo pe ko e 'ofisa koia fai hopote ne ma'u 'a e faingamalie ke ma'u ai mei he matu'a 'oku 'ikai fu'u sai fefee ki he matu'a ka ko e 'oatu 'a e 'ofa pe fakakaukau ke alea'l hano totongi'osi.
4. Ko e 'u totongi koia 'a e 'Ateni fakalao 'e ala lava ke 'ikai 'oatu ia 'o fakafekau'aki mo ha fa'ahinga fakataha 'a e Timi IEP tuku kehe ko e fakataha na'e toloi ko ha ola 'o ha ngaue faka'ofisi pe ko ha ngaue faka fakamaau'anga, pe 'l ha fai tu'utu'uni 'a e Siteiti, ki ha fakataha fakalelei felotoi 'l he malumalu 'o e §300.506.
  5. Ko ha fakataha ke solova 'e 'ikai lava ke fakalau ia ko ha fakataha na'e fakahoko ko e ola 'o ha hopo pe ko ha ngaue faka-falehopo; pe ko ha hopo fakae'ofisi pe ko ha ngaue faka-fale hopo ki ha 'u taumu'a 'o e totongi 'a e 'ateni fakalao 'l he konga ko eni.
  6. Ko hano 'oatu 'a e 'u totongi koia 'a e 'ateni fakalao pea mo e 'u fakamole fakafelave'l 'e 'oatu ia ki ha matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'ai ko e paati ia na'e ikuna pea na'e kau ko e 'uhinga lelei 'l hono fakafisinga'l koia 'o e fokotu'u mahu'inga ke felotoi kiai.

'E hanga 'e he fale hopo 'o holoki, fakatatau, 'a e mahu'inga koia 'o e mahu'inga koia ke foaki atu ko e totongi 'a e 'ateni fakalao, 'o kapau 'e 'ilo 'e he falehop ia na'e:

1. Ko e matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi, pe ko e 'ateni fakalao 'a e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi, 'l he lolotona koia 'a e taimi ne fakahoko ai 'a e ngaue pe ko hono kamata, na'e fakatua'l ke loloa ta'e 'uhinga 'a e aofangatuku 'o e fakalelei 'o e me'a na'e hoko;
2. Ko e lahi 'o e totongi koia 'a e 'ateni fakalao 'e fakamafai'i ke foaki atu ka 'oku fu'u lahi ta'e'uhinga 'a e tu'unga vahenga lau houa 'oku fakahoko 'ihe komiunitii ki ha 'u sevesi tatau 'e ha kau 'ateni fakalao 'oku faka'atu'i mo tu'unga tatau 'enau taukei, ongoongo, pea mo potoi;
3. Ko e taimi koia 'oku fakamoleki pea mo e 'u sevesi fakalao na'e fakalelei'l pea na'e laka ia 'o fakafehoanaki ki he natula 'o e ngaue pe ko hono kamata'l 'o e ngaue; pe
4. Ko e 'ateni fakalao na'e fakafofonga'l 'a e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi na'e 'ikai ke ne 'omai 'e ia ki he LEA 'a e fakamatala totonu ki he tohi fakatokanga na'e likuesi.

'O kapau leva 'e to nounou 'a e ongo paati ke a'u ki ha aleapau pe ko ha totongi 'a e mahu'inga koia 'a e 'ateni fakalao, pea ta ko e paati koia 'oku fekumi ke totongi fakafoki 'a e 'u mahu'inga koia 'a e 'ateni fakalao ki ha ngaue na'e fakahoko mo e ako makehe 'l he malumalu 'o e20 U.S.C. §1415(i)'e lava ke faile ha ngaue faka-falehopo 'l loto 'l ha 'aho 'e 30 hili hono tukuatu 'a e tu'utu'uni ki he ngaue ne fai (53A-15-305(7)).

Ko e 'u alo koia 'oku ha atu 'l 'olunga fekau'aki koia mo e 'u totongi 'a e 'ateni fakalao 'e 'ikai fakahoko ia 'l ha fa'ahinga ngaue pe ko ha kamata ha hopo 'o kapau na'e ma'u 'e he fale hopo ia 'oku ta'e'uhinga 'a 'ene tolotoi 'a hono fakahoko 'a e aofangatuku koia 'o e solova 'o ha ngaue pe ko ha kamata fakalo pe na'e maumu'l 'a e Founga Ngaue ki he Tauhi Malu 'a e IDEA.

TU'UNGA 'OKU IAI 'A E TOKOTAHA AKO HE LOLOTONGA 'O E HOPO (34 CFR §300.518).

Lolotonga koia 'a e taimi 'oku te'eki ke mahino ai ha lau 'o ha hopo fekau'aki mo e likuesi koia ki ha hopo, tukukehe kapau na'e 'osi fai ha felotoi ia 'a e LEA pea mo e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi, ko e tokotaha ako 'oku kau ki hono launga'l kuopau ke kei 'l he feitu'u fakaako lolotonga pe na'e 'iai.

'O kapau leva ko e launga 'oku kau aim o ha tohi kole ke fakahu ki ha 'apiako 'a e pule'anga, ko e tokotaha ako pea mo e fakangofua 'a e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi, kuopau ke 'oatu ia ki he 'apiako pule'anga ka e 'oleva ke kakato 'a e hopo.

'O kapau leva ko ha tu'utu'uni 'o ha 'ofisa fai hopo 'l ha hopo na'e fakahoko 'e he USBE pea kuo fai 'a e felotoi mo e matu'a 'a e tokotaha ako pe ko e tokotaha ako ta'u lahi ko e liliu 'l he feitu'u ke ako ai 'oku taau, pea kuopau leva ke lau 'a e liliu koia ko e aleapau 'l he va 'o e LEA pea mo e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi.

FOUNGA NGAUE KI HONO FAKAHOKO 'O HA TAUTEA KI HA FANAU 'OKU 'IAI HA'ANAU FOKOUTUA FAINGATA'A'IA

MAFAI 'A E KAU NGAUE HE 'APIAKO (34 CFR §300.530).

Ke nofo pau mo e 'u me'a 'oku fiema'u 'e he IDEA pea mo e 'u lao koia 'a e USBE ki he Ako Makehe, pea pehee foki ki hono 'oatu 'a e 'u lao USBE ke ngaue'aki, ko e LEA takitaha te ne fokotu'u, tauhi, pea mo ngaue'aki 'a'u lao mo e 'u founga ngaue koia ki hono tautea ako'l 'o e fanauako koia 'oku 'iai ha'anau fokoutua faingata'a'ia.

Fakapapau'l pe 'o makatu'unga he Keisi Takitaha

Ko e kau ngaue 'a e 'apiako 'e ala lava ke nau sio ki he 'u me'a 'oku hoko fakataautaha 'o makatu'unga pe 'l he keisi taki taha he taimi 'oku fai ai hano fakapapau'l pe ko e liliu koia ki hono 'ave ki ha 'apiako, 'oku tu'u he tu'unga tatau pe mo'u fiema'u 'o e konga ko eni, pea 'oku taau ki he tokotaha ako 'aia 'oku 'iai 'a 'ene fokoutua faingata'a'ia 'aia na'a ne maumau'l 'a e lao 'o e founga angafai 'a e tokotaha ako.

Fakalukufua

'E lava 'e he kau faiako 'o fakamavahe'l 'a e tokotaha ako 'oku 'iai hano faingata'a'ia ka na'a ne maumau'l 'a e lao ki he founga angafai 'a e tokotaha ako ki ha feitu'u makehe ange fakaako pe ka 'oku taau, pe ko ha to e feitu'u kehe ange, pe ko hano tuku kitu'a fakataimi, 'o 'ikai ke to e laka hake 'l he 'aho ako hokohoko 'e hongofulu (ki he loloa taha'o e 'u founga koeni 'oku 'ai tatau pe ki he fanau ako 'oku 'ikai ke 'iai ha'anau fokoutua faingata'a'ia), pea ki hano to e fakamavahe'l 'o 'ikai to e laka hake 'l ha 'aho ako hokohoko 'e hongofulu 'l he ta'u ako tatau ka ko ha ngaahi me'a kehekehe pe ne hoko ko e faihala, pea ko e koloa peko e 'u fakamavahe'l koia 'oku 'ikai ke ne fakatupunga ha liliu he feitu'u 'oku tuku fakaako kiai.

Hili pe hano fakamavahe'l 'o ha tokotaha ako 'oku 'iai hano faingata'a'ia mei he ako lolotonga 'oku 'iai'l ha 'aho ako 'e hongofulu 'l he ta'u ako tatau, lolonga koia'a e fakahoko 'a e fakamavahe'l koeni, kuopau ke 'oatu 'e he LEA 'a e 'u sevesi ki he fakalahi koeni 'oku fiema'u.

Ma'u mafai Tanaki atu

Ki ha liliu he 'u founga tautea ki hono tukuatu ki ha 'apiako 'e lahi hak he 'aho ako 'e hongofulu, 'o kapau ko e 'ulungaanga na'a ne fakatupunga 'a 'ene maumau'l 'a e lao 'a e 'apiako 'oku fakapapau'l na'e 'ikai mei he tu'unga ia 'o e fokoutua faingata'a'a 'a e tokotaha ako, 'e lava leva 'a e kau ngaue he 'apiako 'o tohi kole ki ha ngaue ke fai hono tautea 'o fakafekau'aki ki he fanau ako koia 'oku 'iai ha'anau fokoutua faingata'a'ia, tuku kehe ka hili 'a e 'aho hono hongofulu 'o e fakamavahe'l koeni 'oku ne fakatupunga 'e ia ha liliu ki he feitu'u 'e 'ave fakaako kiai, pea kuopau leva ke hanga 'e he LEA 'o 'oatu 'a e 'u sevesi koia ki he tokotaha ako.

'U Sevesi

Ko e tokotaha ako koia 'oku 'iai ha'ane fokoutua faingata'a'ia 'aia na'e 'osi fakamavahe'l mei he 'apiako lolotonga kuopau ke:

1. Hoko atu pe 'a 'ene ma'u 'a e 'u sevesi fakaako ko e 'uhii ke faka'ai'ai 'a e tokotaha ako ke kei kau pe ki he 'u lesoni fakaako fakalukufua, neongo 'oku 'l ha feitu'u kehe, pea ke hoko hake ki hano feau 'a e 'u taumu'a 'oku fokotu'u 'l he IEP 'a e tokotaha ako; pea mo
2. Ma'u 'o kapau 'oku taau, 'a e 'asesimeni ki he to'onga 'o 'ene 'ulungaanga mo e founga angafai, pea mo ha 'u sevesi ke tokoni ki he 'ulungaanga pea mo ha ngaahi liliu 'e fa'u

ke solova'aki 'a e maumau lao faka'ulungaanga ko e 'uhii ke 'oua na'a to e hoko.

Ko e 'u sevesi ko eni 'e ala lava ke fakahoko ia 'I ha fotunga fakaako makehe fakataimi (IAES).

Ko e LEA 'oku fiema'u pe ia ke fakahoko 'a e 'u sevesi lolotonga 'a e 'u taimi koia na'e fakamavahe'I ai 'a e tokotaha ako 'oku 'iai hano faingata'a'ia 'aia kuo 'osi fakamavahe'I foki mei he'ene ako lolotonga 'I ha 'aho ako 'e hongofulu pe si'isi'I ange 'I he ta'u fakaako 'e taha. 'O kapau 'e fakahoko atu ha 'u sevesi ki ha tokotaha ako 'oku 'ikai ke 'iai hano faingata'a'ia 'e fakamavahe'I tatau pe.

Ko e hili pe hono fakamavahe'I o ha tokotaha ako 'oku 'iai hano faingata'a'ia mei he'ene ako 'I ha 'aho ako 'e hongofulu 'I he ta'u ako tatau, ko e fakamavahe'I lolotonga 'oku 'ikai ke laka hake he 'aho ako hokohoko 'e hongofulu pea 'oku 'ikai ke 'iai ha liliu 'I he fehikitaki, ko e kau ngaue 'I he 'apiako, 'e fai ha fealea'aki moha taha 'o e kau faiako 'a e tokotaha ako, ke fakapapau'I 'a e loloa koia 'oku fiema'u ai 'a e sevesi, 'o kapau 'oku 'iai ha sevesi, mo e feitu'u'e fakahoko ai 'a e sevesi 'o kapau 'oku 'iai ha feitu'u. Kapau leva ko e fakamavahe'I ia ke liliu 'a e 'apiako, ko e timi koia IEP te nau fakapapau'I 'a e loloa pea mo e 'u sevesi 'oku fiema'u ke fakahoko lolotonga 'a e fakamavahe'i.

KO E MAKATU'UNGA 'A HONO FAKAPAPAU'I (34 CFR 300.530).

'I loto 'I he 'aho ako 'e hongofulu 'o ha tu'utu'uni ke liliu 'a e 'apiako 'oku 'iai 'a e tokotaha ako 'oku faingata'a'ia ko e 'uhii ko 'ene maumau'I 'a e lao 'a e 'apiako kihe to'onga angafai, kuopau ke to e vakai'I 'e he LEA, matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi pea mo e 'u memipa fekau'aki koia 'a e Timi IEP 'a e tokotaha ako ('I hono fakapapau'I koia 'e he matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi pea mo e LEA) kuopau ke nau vakai'I 'a e 'u fakamatala fekau'aki kotoa pe 'I he faila 'a e tokotaha ako, kau kiai mo e IEP 'a e tokotaha ako, pea mo ha me'a na'e fa'a fakatokanga'I 'e he faiako, pea mo ha to e me'a pe 'oku fekau'aki mo hono 'oatu 'e he matu'a 'a e 'u fakamatala pe ko e tokotaha ako ta'u lahi ke fakapapau'I ai 'a e :

1. 'O kapau 'oku kei fakafehu'ia 'a e me'a na'e hoko pea ko e ha 'a e me'a na'e tupunga ai, pe na'e 'iai nai ha'ane kakunga tonu ki he, tu'unga fakafaingata'a'ia 'a e tokotaha ako; pe
2. Ko e me'a na'e hoko 'oku kei fakafehu'ia na'e kaunga hangatonu nai mo ha tonounou 'a e LEA 'I hono fakahoko 'a e IEP.

Ko e me'a na'e hoko kuopau ke fakapapau'I ia ko e makatu'unga mei he fokoutua faingata'a'ia 'a e tokotaha ako 'o kapau ko e LEA, matu'a pe kotokotaha ako ta'u lahi, pea mo ha 'u memipa fekau'aki 'o e Timi IEP 'a e tokotaha ako kuo nau fakapapau'I ko e me'a na'e hoko na'e makatu'unga ia 'I he pe ko e fetu'utaki hangatonu mo e tu'unga 'oku 'iai 'a e fokoutua faingata'a'ia koia 'a e tokotaha ako pe ko e ola hangatonu ia 'o e tonounou 'a e LEA ke fakahoko 'a e IEP.

'O kapau ko e LEA, ko e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi, pea mo ha memipa fekau'aki 'o e Timi IEP 'a e tokotaha ako, 'oku nau fakapapau'I ko e me'a na'e hoko ko e ola hangatonu ia 'a e tonounou 'a e LEA ke fakahoko 'a e IEP, 'e pau leva ke fakahoko 'e he LEA 'a e 'u founga ngaue lahi ke feau 'a e 'u tonounou ko eni.

Fakapapau'I koia ko e To'onga koia Na'e Makatu'unga ia mei he Fokoutua Faingata'a'ia 'o e Tokotaha ako

'O kapau leva ko e LEA, matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi, mo e memipa fekau'aki koia 'a e

Timi IEP 'oku nau fakapapau'l ko e to'onga na'e ho'ata mei he tokotaha ako ko e makatu'unga mei he fokoutua faingata'a'ia 'a e tokotaha ako, 'e pau leva 'a e Timi IEP ke:

1. Fakahoko ha 'asesimeni faka'ulungaanga angafai (FBA), tuku kehe kapau ne 'osi fakahoko ia 'e he LEA kimu'a pea hoko 'a e fo'l founa angafai ko eni 'o makatu'unga ai hono liliu 'a e feitu'u ke ako ai, pea mo fakahoko ha palani ke tokoni faka'uungaanga (BIP) ki he tokotaha ako; pea
2. Kapau na'e 'osi fa'u ha palani ia ke tokoni faka'ulungaanga, vakai'l 'a e palani tokoni faka'ulungaanga koia, pea liliu, 'o ka fiema'u, pe ko hano siofia mo talanoa'l 'a e 'ulungaanga; pea mo
3. Tuku kehe kapau ko e fo'l to'onga talangata'a koeni ia na'e to moloto ia 'l ha faka'uHINGA ko ha me'a makehe na'e hoko 'l he lao V.E.5 'o e USBE SER, fakafoki 'a e tokotaha ako ki he feitu'u na'e ako ai 'aee na'e fakamavahe mei ai, tuku kehe 'o kapau kuo felotoi 'a e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi pea mo e LEA ke liliu 'a e feitu'u ke 'alu 'o ako ai ko e konga 'o e feliliu'aki mei he polokalama tokoni faka'ulungaanga.

'U Me'a Makehe na'e hoko

'E lava 'e he kau ngaue 'a e 'apiako 'o fakamavahe'l 'a e tokotaha ako ki ha feitu'u fakaako makehe fakataimi ka 'e 'ikai ke laka hake 'l he 'aho ako 'e 45 ta'e fai ha sio ia ke mahino pe ko e 'ulungaanga na'e hoko ko e fakapapau'l na'e makatu'unga mei he fokoutua faingata'a'ia 'a e tokotaha ako, kapau leva ko e tokotaha ako:

1. 'Efi ha me'atau pe ke pe ko ha'ane ma'u ha me'atau 'l he 'apiako, pe ko e feitu'u 'o e 'apiako, pe ko e pe 'l ha polokalama 'a e ako 'l he malumalu 'o e ma'u mafai fakalao 'o ha LEA;
2. Ma'u 'ilo'ilo pau pe ngaue'aki ta'e fakalao 'a e faito'o konatapu pe ko hono fakatau pe ko hono feinga'l ke kole ha fakatau ha 'u faito'o konatapu, lolotonga 'l he ako, pe ko e 'elia 'o e 'apiako, pe ko e 'l ha polokalama fakaako 'l he malumalu 'o e ma'u mafai fakalao 'o ha LEA; pe
3. Kuo ne fakahoko ha lavea lahi ki ha tokotaha kehe lolotonga 'ene kei 'l 'apiako, pe ko e 'l he 'elia 'o e 'apiako, pe 'l ha ouau fakaako 'l he malumalu 'o e ma'u mafai fakalao 'o ha LEA.

Ngaahi Fakamatala

Ki he 'u taumu'a koia 'o e konga ko eni, ko e 'u fakamatala 'oku ha atu 'l lalo 'e fakahoko ia:

Ko e faito'o konatapu 'oku mapule'i means a drug 'oku 'uhinga ia ko e faito'o 'oku 'ikai ke ma'u pe tufa ta'e ma'u ha tohi talavai mei he toketaa, pea 'oku faka'ilonga'l 'l he 'u fakahokohoko ko eni I, II, III, IV, or V in section 202(c) of the Controlled Substances Act (21 U.S.C. §812(c)).

Faito'o konatapu ta'efakala 'oku 'uhinga ia ko e faito'o konatapu 'oku mapule'l pea 'oku 'ikai ke kau kiai ha faito'o konatapu 'oku mapule'l fakalao, pe ma'u, pe ngaue'aki 'l he malumalu 'o hano tokanga'l 'e ha tokotaha ma'u laiseni fakapolofesinolo pe ko ha tokotaha 'oku ma'u mafai fakalao pe ngaue'aki 'l he malumalu 'o e lao ki he 'u Faito'o mapule'l (21 USC §812).

Lavea Lahi 'a e sino'oku 'uhinga ia ko e lavea 'a e sino 'o kau kiai ha tu'unga fakatu'utamaki'o e mate, pe ko e langa fakasino lahi 'aupito, 'okani, pe ko e tu'unga faka'atami (18 USE §1365).Ko e fakalavea lahi ki he sino 'oku 'ikai ke kau ai 'a e mahifi,taka'uli, pupula, vela, homo, langa e sino, puke ahi, pe 'ikai to e lava 'o ngaue ha konga 'o e sino, 'okani pe ko e tu'unga faka'atamai ka 'oku fakataimi pe (21 USC §1365).

Me'atau 'uhinga ia ko ha me'atau, tivaisi, me'a ngaue, konga tupenu, pe ko ha faito'o,

fakataataa katuni pe 'ikai mo'ui, ka 'oku ngaue'aki ki he pe 'oku maau mo malava ke, fakahoko ai ha mate pe ko ha lavea lahi 'a e sino, tukukehe 'a e lea 'oku 'ikai ke kau ai 'a e hele tui mo ha mata'l hele si'isi'l he 'inisi 2.5 (18 USC §930).

Tohi Fakatokanga ki he Founa Ngaue ke Tauhi Malu

'I he 'aho koia na'e fakahoko ai 'a e tu'utu'uni ke fakamavahe ai pea hoko ai mo e liliu ki he feitu'u ako'anga 'o ha tokotaha ako 'oku 'iai hano fokoutua faingata'a'ia ko e 'uhii ko 'ene maumau'l 'a e lao 'o e founa angafai 'a e tokotaha ako, kuopau ke hanga 'e he LEA 'o fakaha ki he matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'a e tu'utu'uni koia, pea mo fakapapau'l 'oku 'oatu ki hematu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'a e tohi fakatokanga 'o e Founa Ngaue Tauhi Malu.

LILIU 'A E FEITU'U KE AKO AI KO E 'UHII KO E FAKAMAVAHE KO HA TAUTEA (34 CFR §300.536).

Ki he 'u taumu'a koia ki hono fakamavahe'l 'a e tokotaha ako 'oku 'iai hano fokoutua faingata'a'ia mei he feitu'u na'e ako lolotonga ai, ko e liliu 'a e feitu'u 'e hoko 'o kapau 'e:

1. Ko e fakamavahe koia 'oku laka hake he 'aho ako hokohoko 'e hongofulu; pe
2. Ko e tokotaha ako kuo fehanga'angai mo ha toutou fakamavahe 'aia kuo fa'u ai ha fa'ahinga peteni ko e 'uhii:
  - a. Ko e lahi 'a hono toutou fakamavahe'l 'o laka e fakakatoa he 'aho 'e hongofulu 'l ha ta'u ako 'e taha;
  - b. Ko e to'onga faka'ulungaanga koia 'a e tamasi'l ako 'oku hoko ia ko e 'ulungaanga tatau 'l he 'u me'a ne hoko kimu'a pea 'oku tupunga ai 'a e lahi 'a hono toutou fakamavahe'l; pea
  - c. 'I he 'u mo'oni'l me'a ke to e tanaki atu ko e taimi loloa koia hono fakamavahe'l takitaha, pea mo e taimi fakakatoa koia na'e fakamavahe'l ai 'a e tokotaha ako, pea mo e fevaofi'aki 'o e taimi hono fakamavahe'i mei he taha ki he taha.

'E fakapapau'l 'e he LEA 'l ha keisi fakataau taha pe ke sio pe ko e peteni 'a hono fakamavahe'l 'oku ne fakatupunga 'a e liliu he feitu'u 'oku tuku ke ako ai. Ko e fakapapau'l koeni 'oku 'uhinga ia ke vakai'l 'o fou 'l ha founa ngaue pea mo ha ngaue 'a e kau ma'u mafai fakalao.

FAKAPAPAU'I 'O E FEITU'U 'ATAKAI (34 CFR §300.531).

Ko e timi IEP koia 'a e tokotaha ako, 'oku ne fakapapau'l 'a e 'ataakai fakaako fakataimi, (IAES) 'o kapau ko e ak 'ulungaanga 'a e tokotaha ako 'oku 'ikai ke tupunga ia mei hono fokoutua faingata'a'ia, ko e fakamavahe'l na'a ne fakatupunga 'a e liliu he feitu'u keako ai, pe ko e 'ulungaanga 'oku to moloto ia 'l he malumalu 'o e 'u me'a makehe ne hoko 'l he LaoV.E.5 'o e USBE SER.

TOHI TANGI 'A E MATU'A PE KO E LEA (34 CFR §300.532).

Fakalukufua

Ko e matu'a'o ha tokotaha ako 'oku 'iai hano fokoutua faingata'a'ia pe ko ha tokotaha ako ta'u lahi, 'oku 'ikai ke tui tatau ia mo e tu'utu'uni ki hono hiki ki ha feitu'u pe ko e me'a na'e fakapapau'l 'ene tupu mei ai, pe 'oku tui ha LEA ia ko hono tauhi pe he feitu'u 'oku lolotonga 'e ngali fakatupunga ai ha lavea ki he tokotaha ako pe ko ha ni'ihiki kehe, pea 'e tangi ki he tu'utu'uni ke faile ha launga ke fai ha hopo 'iai.

Mafai 'o e 'Ofisa fai hopo

Ko ha 'ofisa fai hopo na'a ne fakahoko 'a e hopo, pea fai 'a e tu'utu'uni fekau'aki, mo ha tohi tangi. 'I he'ene fakahoko 'a hono fakapapau'I, 'e lava 'e he 'ofisa fai hopo 'o:

1. Fakafoki 'a e tokotaha ako 'oku 'iai hono faingata'a'ia ki he feitu'u na'e fakamavahe'I mei ai 'a e tokotaha ako 'o kapau 'oku fakapapau'I 'e he 'ofisa fai hopo ia ko hono fakamavahe'i ko e maumau lao ia ki he founa ngaue tautea ako'I 'I he malumalu 'o e IDEA pe ko e 'u lao koia 'a e USBE ki he Ako Makehe; or
2. Tu'utu'uni atu ke fetongi 'a e feitu'u 'oku 'ave ke ako ai 'a e tokotaha ako 'oku 'iai hano faingata'a'ia ki ha to e feitu'u fakaako makehe 'oku taau ange (IAES) 'o 'ikai ke to e laka hake he 'aho ako 'e 45 'o kapau na'e fakapapau'I 'e he 'ofisa fai hopo ia ko hono tauhi koia 'a e feitu'u 'oku lolotonga tuku ai 'a e tokotaha ako 'e ngalingali ke hoko ia ke lavea ai 'a e tokotaha ako pe ko ha tokotaha kehe.

Ko e founa ngaue koia 'I 'olunga 'e ala lava ke to e 'ai pe ia 'o kapau 'oku tui 'a e LEA ko e fakafoki koia 'a e tokotaha ako 'e ngali hoko ia ke lavea ai 'a e tokotaha ako pe ko ha tokotaha kehe.

Taimi mo e faingofua 'o e hopo

Ko 'ene 'iai pe ha likuesi 'o ha hopo 'I he malumalu 'o e founa ngaue tautea ako'I, ko e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi pe ko e LEA 'oku kau koia 'I he fetokehekehe'aki kuopau ke 'iai hanau faingamalie ke ma'u ha hopo 'ikai fakakonga pe kau ki ha faha'i. Ko e fatongia 'o e LEA ko hono alea'I 'o e hopo ke fai vave ange mo e talekita Faka-Siteiti koia 'a e USBE ki he 'u Ako Makehe, pea kuopau ke fakahoko 'I loto 'I he 'aho ako 'e 20 mei he 'aho na'e faile ai 'a e launga 'o kole ke fai 'ae hopo.

Tuku kehe kapau ko e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi pea mo e LEA kuo nau felotoi 'I he fai tohi ke kaniseli 'a e fakataha pe loto ke ngaue'aki 'a e fakataha fakalelei felotoi:

1. Ko ha fakataha ke solova kuopau ke fakahoko ia 'I loto 'I he 'aholau tohi mahina 'e fitu 'I hono ma'u koia 'a e tohi fakatokanga 'o e launga ke fai ha ngaue; and
2. Ko e founa ngaue koia ki he hopo 'e ala lava ke hoko atu ia tuku kehe kapau ko e palopalema ia kuo 'osi solova ia pea 'oku fiemalie kiai 'a e ongo faha'I 'I loto 'I he 'aho lau tohi mahina 'e 15 mei hono ma'u koia 'a e launga ke fai ha ngaue.

Ko e 'u tu'utu'uni ki he 'u hopo koia 'oku kole ke 'unuaki mai 'o fai kimu'a 'oku lava ke fai ha tohi tangi kiai.

FEITU'U KE 'AVE KIAI LOLOTONGA 'A E 'U TOHI TANGI (34 CFR §300.533).

'I he taimi koia 'oku 'oatu ai ha tohi tangi ki ha launga ke fai ha ngaue pea na'e 'osi fakahoko ia 'e he matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi pe ko e LEA, ko e tokotaha ako kuopau ke nofo fakataimi pe 'I ha feitu'u fakaako makehe ange lolotonga 'a e kei tali ki he tu'utu'uni 'a e 'ofisa fai hop ope ko e tali ke 'oleva ke 'osi 'a e taimi na'e tuku fakapatonu mai, ko fe pe me'a 'e tomu'a hoko, tuku kehe 'o kapau ko e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi pea mo e SEA pe LEA kuo felotoi kiai.

MALU'I KI HEFANAUA KOIA 'OKU TE'EKI AIKE TAAU KI HA AKO MAKEHE PE KO HA 'U SEVESI FAKAFEKAU'AKI (34 CFR §300.534).

Fakalukufua

Ko ha tokotaha ako kuo te'eki fakapapau'l pe 'oku taau ki he ako makehe pea mo e 'u sevesi fekau'aki 'l he malumalu 'o e IDEA pea kuo 'osi kau ia ki ha 'u me'a faka'ulungaanga 'oku ne maumau'i ai 'a e lao 'o e founga angafai 'a e tokotaha ako, 'e ala lava ke liliu 'a e 'u founga koia 'o e malu'l 'oku 'oatu 'l he konga ko eni 'o kapau na'e 'ilo 'e he LEA ko e tokotaha ako koia ko e tokotaha ako 'oku 'iai hano fokoutua faingata'a'ia kimu'a pea hoko 'a e fo'l to'onga koeni 'oku iku ke fai ai hano tautea ako'i.

Tefito'anga 'o e 'Ilo ki he 'U me'a 'oku tautea ako'i

Ko e LEA kuopau ke fakahoko ko e 'ilo ia 'oku 'iai ha tokotaha ako ko e tokotaha ako 'oku 'iai hono fokoutua faingata'a'ia kimu'a pea hoko 'a e fo'l to'onga koeni 'oku ne fakatupunga 'a e tautea ako'l kuo hoko:

1. Ko e matu'a 'a e tokotaha ako pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'oku ne 'omi 'a e hoha'a 'l ha tohi ki he kau ngaue faka'ofisi pe fakasupavaisa 'o e LEA totonu pe ko ha faiako 'a e tokotaha ako, 'o pehee 'oku fiema'u 'e he tokotaha ako ha ako makehe pea mo e 'u sevesi fekau'aki;
2. Ko e matu'a 'a e tokotaha ako pe ko e tokotaha ako ta'u lahi ne likuesi ke fai hano to e vakai'l 'a e tokotaha ako; pe
3. Ko e faiako 'a e tokotaha ako, pe ko ha taha ngaue pe he LEA, 'oku ne 'omi ha hoha'a fakapatonu ki he founga mo e to'onga faka'ulungaanga 'oku ha sino mai mei he tokotaha ako 'o fakaha ki he talekita koia 'a e ako makehe 'a e LEA pe ko ha tokotaha ngaue fakasupavaisa 'l he LEA.

Me'a ka Lau Makehe

Ko e LEA 'e 'ikai kenau 'ilo kiai 'o kapau:

1. Ko e matu'a koia 'o e tokotaha ako pe ko e tokotaha ako ta'u lahi:
  - a. 'Oku 'ikai ke ne fakangofua 'e ia hano vakai'l 'a e tokotaha ako;
  - b. Faka'ikai'l 'a e 'u sevesi 'l he malumalu 'o e konga ko eni; pe
1. Ko e tokotaha ako kuo 'osi vakai'l pea mo fakapapau'l 'oku 'ikai ko ha tokotaha ako ia 'oku 'iai hano faingata'a'ia 'l he malumalu 'o e IDEA .

Ko e 'u makatu'unga 'anga 'oku fakahoko 'o kapau 'e 'ikai ke 'iai ha 'ilo ki ha me'a

'O kapau ko e LEA 'oku 'ikai ke 'iai ha'ane 'ilo ki he tokotaha ako ko ha tokotaha ako 'oku 'iai hano fokoutua faingata'a'ia kimu'a pea fakahoko 'a e founga tautea ako'l ko eni ki he tokotaha ako, ko e tokotaha ako 'e ngali fakahoko kiai 'a e tautea koia 'oku fa'a hilifaki ki he fanauako 'oku 'ikai ke 'iai ha'anau fokoutua faingata'a'ia.

'O kapau eva ko ha likuesi 'oku fakahoko mai ia ki hano vakai'l 'a e tokotaha ako lolotonga 'a e taimi 'oku hoko ai 'a e tokotaha ako ia ke fai kiate ia 'a e 'u tautea, ko hono vakai'l leva kuopu ke fakahoko ia 'l ha founga fakavavevave.

Ka e 'oua leva pe kuo kakato 'a hono vakai'l, ko e tokotaha ako 'e kei nofo pe he feitu'u na'e 'iai 'a ee na'e fakapapau'l 'e he kau ma'u mafai 'o e 'apiako, 'aia 'e ala kau kiai 'a hono tuku kitu'a fakataimi, pea mo hono fakamalohi'i ke mavahe 'o 'ikai to e 'iai ha 'u sevesi fakaako.

'O kapau ko e tokotaha ako 'oku fakapapau'l ia ke hoko ko ha tokotaha ako 'oku 'iai hano

fokoutua fakafaingata'a'ia, pea fakakaukau'I foki 'a e 'u fakamatala koia mei hono vakai'I 'aia na'e fakahoko koia 'e he LEA pea mo e 'u fakamatala na'e 'omi 'e he matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi, ko e LEA kuopau ke fakahoko 'a e ako makehe pea mo e 'u sevesi fekau'aki.

KO HONO FOKOTU'U ATU PEA MO HONO FAKAHOKO 'A E NGAUE FAKALAO MO E MA'U MAFAI FAKALAO (34 CFR §300.535).

'Oku 'ikai ke 'iai ha me'a ia 'I he IDEA te ne ta'ofi 'a e LEA mei hono lipooti ha hia na'e fakahoko 'e ha tokotaha ako 'oku 'iai hano fokoutua faingata'a'ia ki he kau ma'u mafai totonu pe ko hano ta'ofi 'a e Lao Siteiti ke fakahoko 'a e ngaue fakalao mo e tu'utu'uni 'a e kau ma'u mafai fakalao 'I hono fakahoko honau ngaahi fatongia fekau'aki mo hono 'ai 'a e ngaahi lao Fetulolo mo e Siteiti ki he hia ne fakahoko 'e ha tokotaha ako 'oku 'iai hano fokoutua.

Fe'ave'aki 'o e 'u Lekooti

Ko hano lipooti koia 'e ha LEA ha hia na'e fakahoko 'e ha tokotaha ako 'oku 'iai hano fokoutua faingata'a'ia kuopau ke fakapapau'I 'oku 'iai 'a e 'u tatau o e 'u lekooti koi a 'o e ako makehe mo e 'u founga tautea ako'I 'o e tokotaha ako pea 'oku fe'ave'aki ke fai ha fakakaukau'I 'e he kau ma'u mafai totonu 'aia ko e 'oku lipooti kiai 'a e LEA 'a e hia.

Ko e LEA na'a ne lipooti ha hia 'I he malumalu 'o e konga koe n 'e fe'ave'aki 'a e 'u tatau 'o e ako makehe 'a e tokotaha ako pea mo e 'u lekooti 'o e tautea ako'I 'o a'u pe ki he tu'unga 'oku toki fakangofua hono fe'ave'aki mei he 'U Totonu Fakaako 'a e Famii pea mo e Lao 'o e Tauhi Malu.

KO E FANAU AKO 'OKU 'IAI HONAU NGAHI FOKOUTUA FAINGATA'A'IA NA' LESISITA HE'ENAU MATU'A KI HE 'U AKO FAKATAAU TAHA 'I HE TAIMI 'OKU PALOPALEMA AI 'A E FAPE

FAKALUKUFUA (34 CFR §300.148).

Ko e LEA pe ko e USDB 'oku 'ikai fiema'u ia ke totongi 'a e fakamole 'o e ako, kau kiai mo e 'u ako makehe mo e 'u sevesi fekau'aki, 'o ha tokotaha ako 'oku 'iai hano faingata'a'ia, 'I ha 'apiako fakataautaha pe ko ha feitu'u 'oku 'ataa mei he LEA pe ko e USDB ke 'ataa ai 'a FAPE ki he tokotaha ako pea mo 'ene matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi na'e fili'i ke tuku kiai 'a e tokotaha ako 'I ha 'apiako fakataautaha pe ko ha feitu'u ako'anga pe, Kaikehe, kuopau ke fakakau 'e he LEA mo e USDB 'a e tokotaha ako 'I he tokolahi 'o e kakai ko 'enau 'u fiema'u 'oku toutou fai hono vakai'I 'aki 'a e lao VI.B 'o e USBE SER.

Ko e ta'efeloto koia 'I he va 'o e matu'a pea mo e tokotaha ako ta'u lahi pea mo e LEA pe ko e USDB 'o fekau'aki mo 'enau faingamalie koia ki ha polokalama 'oku taau mo e tokotaha ako, pea pehee ki he fehu'I 'o e totongi huhu'I, ko e me'a ia ke ngaue kiai felave'I mo e Laung Faka-Siteiti mo hono ngaahi founa anga fai 'I he 'u Lao IV.G-V 'o e USBE SER.

Totongi huhu'I fakafoki ko e 'uhii ko hono fakahu ki h ako fakataau taha

'O kapau ko e ongo matu'a 'o ha tokotaha ako 'oku 'iai hano faingata'a'ia pe ko ha tokotaha ako ta'u lahi, na'e ma'u kimu'a 'a e ako makehe mo e 'u sevesi fekau'aki 'I he malumalu 'o e ma'u mafai 'a e LEA pe ko e USDB, pea kuo lesisita 'a e tokotaha ako ia 'I ha 'apiako fakataautha, ako lotoloto pe ko e kolisi ka e 'ikai ke ma'u 'a e ngofua pe ko ha fokotu'u atu 'e he LEA pe ko e USDB, 'e fiema'u leva 'e ha 'ofisa fai hopo 'a e LEA peko e USDB ke totongi huhu'I 'a e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi ki he fakamole koia 'a hono lesisita 'o kapau ko e falehopo pe ko e 'ofisa fai hopo oku ne 'ilo ko e LEA pe ko e USDB na'e 'ikai ke ne 'ai ke 'ataa 'a e FAPE ki he tokotaha ako 'I ha taimi lelei kimu'a pea toki fai 'a e lesisita ki he ako taau taha 'o pehee 'oku taau. Ko hono fakahu koia 'e he matu'a 'e ala ke ma'u 'oku taau pe ia 'e ha 'ofisa fai hopo pe ko e fale hopo 'o kapau 'oku 'ikai ma'u 'a e tu'unga koia 'oku taau ke feau 'a e tu'unga fiema'u Faka- Siteiti 'aia 'oku 'ai ki he 'u tohi kole koia 'oku fakahoko 'e he USDB mo e LEAs.

Fakangatangata 'o e totongi huhu'i

Ko e fakamole koia 'o e totongi huhu'I 'e ngali holoki pe faka'ikai'I 'o kapau:

1. 'I he fakataha fakamuimui 'a e timi IEP na'e kau kiai 'ae matu'a mo e tokotaha ako ta'u lahi kimu'a ia pea fakamavahe 'a e tokotaha ako mei he ako 'a e pule'anga, na'e 'ikai ke fakaha 'e he matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi ki he timi IEP na'e faka'ikai'I kinautolu mei he fokotu'u fakaako'I na'e 'oatu 'e he LEA pe ko e USDB ke fakahoko atu 'a e FAPE ki he' enau fanauako, kau kiai hono fakaha atu 'a e hoha'a koia fekau'aki mo 'enau 'initaneti ke lesisita koia 'enau tokotaha ako ki ha 'apiako fakataautaha 'I ha fakamole 'a e pule'anga; pe
2. Ko e si'isi'I taha Si'isi'I hifo 'I ha 'aho ngaue 'e hongofulu (kau kiai ha 'u holitei 'e hoko 'I ha 'aho ngaue) kimu'a pea fakamavahe'I 'a e tokotaha ako mei he 'apiako 'a e pule'anga, mo e matu'a pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'o 'ikai ke ma'u ha fakatokanga tohi ki he LEA pe ko e USDB 'o ha fakamatata 'a ee 'oku ha 'I he Lao VI.C.4.a 'o e USBE

SER;

3. Kimu'a pea fakamavahe'i 'e he matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'a e tokotaha ako mei he ako 'a e pule'anga, 'e fakaha 'e he LEA pe ko e USDB ki he matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi, 'I he tohi fakatokanga tokamu'a mo hono ngaahi fiema'u ke fai hano vakai'I 'o e tokotaha ako (kau kiai 'a e fakamatala 'o e taumu'a 'a hono vakai'I 'aia 'oku tuha mo taau pea faka'atu'i foki) ka ko e matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi na'e 'ikai ke ne 'ai 'a e tokotaha ako ke 'ata'ataa ki he fai hono vakai'i; pe
4. 'I hano ma'u 'e he kau sula 'a e ta'e'uhinga mo e 'a'apa ki he 'u ngaue na'e fakahoko 'e he matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi.

'Ikai malava ke matatali 'a e 'u me'a 'oku fiema'u ma'ae matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi ke 'oatu 'a e tohi fakatokanga ki he LEA pe ko e USDB kimu'a pea fakamavahe'i 'a e tokotaha ako, ko e fakamole koia ki hono totongi huhu'i:

1. Kuopau ke 'oua na'a fakasi'isi'I pe faka'ikai'I ko e 'uhii ko e tonounou hono 'omi 'a e tohi fakatokanga 'o kapau:
  - a. 'Oku hanga 'e he apiako 'o ta'ofi 'a e matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi mei hono 'omi 'a e tohi fakatokanga;
  - b. Ko e matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'oku te'eki ke ne ma'u 'e ia'a e tohi fakatokanga tokamu'a 'o e 'u me'a 'oku fiema'u 'I he tohi fakatokanga fekau'aki mo e 'u Lao koia Rules VI.C.4.a-b 'o e USBE SERK; pe
  - c. 'O fakataau ki he 'u fiema'u koia 'a e tohi fakatokanga 'I he 'u Lao koia VI.C.4.a-b. 'o e USBE SER 'e ngali ola 'I ha 'u uesia faka e ongo ki he tokotaha ako; pea
2. 'Ofa pe, 'I he tu'utu'uni 'a falehopo pe ko e 'ofisa fai hopo, 'e 'ikai holoki ai pe faka'ikai'I ko e 'uhii ko e tonounou 'o 'ikai ke 'omi 'a e tohi fakatokanga ko eni 'o ka:
  - a. Ko e matu'a tauhi fanau pe ko e tokotaha ako ta'u lahi 'oku 'ikai poto he laukonga pe ko e 'ikai lava ke tohi 'I he lea Fakapapaalangi; pe
  - b. Tauhi ki he lao VI.C.4.a-b 'o e USBE SER 'e ngali ola 'I ha 'u uesia faka e ongo ki he tokotaha ako